Opłata pocztowa uiszczona gotówką!

Katowice, dnia 28 maja 1937.

GAZETA URZĘDOWA
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Dział Administracji Szkolnej

Nr 5.

Poz.: **TREŚĆ:** **str.**

Poz. 115.

ROZPORZĄDZENIE
Wojewody Śląskiego
z dnia 29 kwietnia 1937 r.

o opłatach szkolnych w Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1937 r. zarządzam w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką pobieranie w Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach następujących opłat szkolnych:

I.

1. Taksa za egzamin wstępny . . . 15 zł.
2. Taksa wstępna — prócz Wydziału Wojskowego . . . . 25 zł.
3. a) Taksa administracyjna roczna . . 200 zł.
   b) Taksa na Wydziale Wojskowym . 150 zł.
4. Taksa za egzamin końcowy — prócz Wydziału Wojskowego . . . . 30 zł.
5. Taksa za dyplom i świadectwo ukończenia Konserwatorium — prócz Wydziału Wojskowego . . . . . 25 zł.

   Uwaga: świadectwa roczne (wykazy postępów) wydaje się bezpłatnie.
6. Taksa za duplikat dyplomu i świadectwa z ukończenia Konserwatorium . 20 zł.
7. Taksa za zaświadczenie o odbytych studiach . . . . 3 zł.
8. Taksa za egzamin końcowy dla eksternów . . . . 100 zł.

II.

a) Taksy, wymienione w punkcie I. 1 i 8 winny być uiszczane za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe Dyrekcji Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach.

Połowę wpływów z tytułu powyższych taks rozdziela Dyrekcja Konserwatorium według instrukcji, pomiędzy egzaminatorów, jako wynagrodzenie za udział w egzaminach, drugą zaś połowę wpływów z tych taks, przelewa Dyrekcja Konserwatorium na dochód Skarbu Śląskiego, zgodnie z instrukcją rachunkowo-kasową.

Sumy, przypadające do podziału powinny być podawane w liście wypłat wynagrodzeń egzaminatorów.

Sposób księgowania sum, otrzymanych z powyższych taks za egzamin wstępny i egzamin końcowy dla eksternów, normują przepisy rachunkowo-kasowe dla dyrekcji zakładów, utrzymywanych przez Skarb Śląski.

b) Taksy, wymienione w punkcie I 2, 4, 5 i 7 wpłacają słuchacze na konto czekowe Dyrekcji Śl. Konserwatorium Muzycznego. Dyrekcja zebrane sumy przelewa na dochód Skarbu Śląskiego, zgodnie z instrukcją rachunkowo-kasową.

Dyrekcja Śl. Konserwatorium Muzycznego przesyła Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu — Wydziałowi Oświecenia Publicznego wykazy słuchaczy, od których taksy te zostały pobrane.

c) Taksy, wymienione w punkcie I 6, wpłacane być powinny na konto czekowe P. K. O. Nr. 300 540 Wydziału Skarbowego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Za wydanie duplikatu uiszcza się zawsze prócz taksy, wymienionej w punkcie I 6 także opłatę stemplową znaczkami stemplowymi w wysokości, przewidzianej w ustawie stemplowej t. j. znaczkami stemplowymi o wartości nominalnej 2 zł od każdej rozpoczętej strony. Znaczki stemplowe na wydanym duplikacie nakleja i kasuje się.

d) Wpływ z taks, wymienionych w punkcie I, 3 a i b przelewa Dyrekcja Śl. Konserwatorium Muzycznego w całości na dochód Skarbu Śląskiego.

Sposób pobierania i księgowania sum, otrzymywanych z powyższych taks normują przepisy rachunkowo-kasowe dla dyrekcji zakładów, utrzymywanych przez Skarb Śląski.

III.

a) Taksy, wymienione w punktach I 1, 4 i 8 winny być uiszczone przed przystąpieniem słuchacza (eksterna) do egzaminu.

b) Taksa, wymieniona w punkcie I 2 winna być uiszczona po przyjęciu ucznia do szkoły, nie później jednak, niż w ciągu trzech tygodni od daty przyjęcia.

c) Taksy, wymienione w punktach 5, 6 i 7 winny być uiszczone przed wydaniem dyplomu świadectwa, zaświadczenia, względnie duplikatu.

d) Taksa administracyjna, wymieniona w punkcie I 3 a) powinna być wpłacona zasadniczo w dwóch równych ratach półrocznych z początkiem danego półrocza szkolnego, najpóźniej jednak do końca 3-go miesiąca każdego półrocza szkolnego.

e) W okresie trudnych warunków ekonomicznych Dyrekcja Śl. Konserwatorium Muzycznego może ściągać taksę administracyjną w ratach w każdym półroczu szkolnym od tych słuchaczy, którym trudno byłoby uiścić na raz całą wyznaczoną opłatę szkolną. W każdym razie cała przypadająca z tego tytułu należytość powinna być wyrównana do dnia 10 grudnia w pierwszym półroczu szkolnym, a do dnia 10 maja w drugim półroczu szkolnym.

f) Tryb i terminy uiszczania taksy administracyjnej na Wydziale Wojskowym Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach normuje każdorazowo zarządzenie Ministerstwa Spraw Wojskowych.

IV.

a) Do opłacania taks obowiązani są zasadniczo wszyscy słuchacze.

b) Od słuchaczy, którzy nie uściwszy taksy przed ostatecznym terminem płatności, występują z Śląskiego Konserwatorium Muzycznego, nie należy żądać opłacenia taksy administracyjnej.

c) Taksy uiszczone zwrotowi nie podlegają. Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w punktach 1, 4 i 8 i to tylko w tym wypadku, gdy słuchacz (ekstern) z powodu zasłabnięcia lub choroby, powstałej po uiszczeniu opłaty, co winno być stwierdzone świadectwem lekarskim, egzaminowi poddać się nie może, względnie po uiszczeniu taksy, do egzaminu nie zostanie dopuszczony. Zwrotu opłat dokonuje Dyrekcja Konserwatorium we własnym zakresie działania.

d) Od taks, wymienionych w punktach I 1, 2, 3 b, 4, 5, 6 i 7 nikt nie może być zwolniony.

Zwolnień można udzielać jedynie od taksy administracyjnej, wymienionej w punkcie I 3 a i 8.

V.

a) Od taksy, wymienionej w punkcie I 3a zwolnieni są w zupełności słuchacze klas instrumentów dętych, kontrabasu, harfy i wiolonczeli, oraz słuchacze klas kompozycji specjalnej 5, 6, 7, 8 i 9 roku nauczania. Uczniowie klas organów zwolnieni są w połowie.

b) Z ulgowej taksy administracyjnej w wysokości 30% normalnej taksy, wskazanej w punkcie I 3 a) korzystają słuchacze, którzy sami lub których rodzice są czynnymi funkcjonariuszami państwowymi, wojewódzkimi, komunalnymi i wojskowymi zawodowymi, pobierającymi uposażenie służbowe lub wynagrodzenie ze Skarbu Państwa, Skarbu Śląskiego i Kas Związków Komunalnych, oraz czynnymi funkcjonariuszami Administracji Lasów Państwowych i czynnymi funkcjonariuszami przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telefon i Telegraf“ — o ile wykazują co najmniej postępy dobre w przedmiocie głównym, dostateczne w przedmiotach teoretycznych, należytą frekwencję w przedmiotach zespołowych oraz sprawowanie się nienaganne. W wyjątkowych wypadkach słuchacze ci mogą korzystać z częściowego lub całkowitego zwolnienia od taksy administracyjnej w granicach ogólnej kwoty dopuszczalnych zwolnień.

c) Słuchacze, którzy sami lub których rodzice są niezamożni, o ile wykazują postępy co najmniej dobre w przedmiocie głównym, dostateczne w przedmiotach teoretycznych, należytą frekwencję na przedmiotach zespołowych oraz sprawowanie się nienaganne, mogą korzystać z częściowego lub całkowitego zwolnienia od taksy administracyjnej.

d) Częściowe lub całkowite zwolnienia od taksy administracyjnej muszą jednak mieścić się w granicach normy dozwolonej.

e) Całkowite zwolnienia od taksy administracyjnej (I 3a) należy stosować w pierwszym rzędzie w odniesieniu do słuchaczy, którzy sami wzgl. których rodzice są niezamożnymi inwalidami wojennymi, powstańcami śląskimi, kawalerami orderu „Virtuti Militari“ odznaczeni „Krzyżem lub Medalem Niepodległości“ oraz do stypendystów gminnych i młodzieży z wychodźtwa oraz repatriacji, pozostającej pod opieką Towarzystwa Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej z Kresów.

VI.

a) Określonych powyżej ulgowych taks administracyjnych i zwolnień od opłaty taksy administracyjnej I 3 a udziela co półrocza Rada Naukowo-Artystyczna Zakładu, stosownie do stanu majątkowego słuchaczy wzgl. ich rodziców — tym słuchaczom, którzy pilnością i postępami w nauce na to zasługują.

b) Rada Naukowo - Artystyczna powinna przy zwolnieniach od taks rozważyć dokładnie warunki, w jakich słuchacze poza zakładem pozostają. Słuchacz, względnie jego opieka domowa może odwołać się od decyzji Rady Naukowo-Artystycznej — w wypadku odmówienia zwolnienia od taksy administracyjnej — do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego, który rozstrzyga ostatecznie.

c) Radzie Naukowo-Artystycznej przysługuje prawo udzielania ulg w opłacie taksy administracyjnej oraz całkowitego zwalniania od taksy administracyjnej w granicach 20% wpływu, jaki Dyrekcja Zakładu powinnaby uzyskać z opłat, gdyby wszyscy ci słuchacze, którzy sami względnie których rodzice są czynnymi funkcjonariuszami państwowymi, wojewódzkimi, komunalnymi, wojskowymi zawodowymi, czynnymi funkcjonariuszami Administracji Lasów Państwowych

i przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telefon i Telegraf“ płacili 30% normalnej taksy administracyjnej, pozostali zaś wyłączając słuchaczy, wymienionych w punkcie V a), całą taksę administracyjną.

O ileby jakieś wyjątkowe względy zmuszały Radę Naukowo-Artystyczną Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach do udzielenia ulg i zwolnień na kwotę większą niż wyżej wskazaną, Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego powinna uzyskać na to zgodę Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego, występując z wnioskami w pierwszym półroczu szkolnym do dnia 1 listopada, w drugim zaś półroczu szkolnym do dnia 1 kwietnia.

d) Decyzje Rady Naukowo-Artystycznej o udzieleniu ulg w opłacie taks administracyjnych lub o całkowitym zwolnieniu od taksy następują do dnia 20. października, na skutek podań, wniesionych do Dyrekcji przez słuchaczy lub opieki domowe w terminie najpóźniej do dnia 30 września. Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego może żądać uzupełnienia podań zaświadczeniami o stanie majątkowym słuchacza, względnie jego rodziców.

e) Czynni funkcjonariusze państwowi, wojewódzcy, komunalni, zawodowi wojskowi, czynni funkcjonariusze Administracji Lasów Państwowych i przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telefon i Telegraf“ nie składają podań o udzielenie ulgowej taksy administracyjnej. Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego powinna jednak zażądać od nich formalnego zaświadczenia, że interesowani słuchacze, względnie ich rodzice są czynnymi funkcjonariuszami państwowymi, wojewódzkimi, komunalnymi, zawodowymi wojskowymi, lub też czynnymi funkcjonariuszami Administracji Lasów Państwowych, względnie przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telefon i Telegraf“, a w razie wątpliwości przedłożenia świadectwa o stanie majątkowym.

f) Słuchacze, którzy uzyskali częściowe lub całkowite zwolnienie od taksy administracyjnej w pierwszym półroczu szkolnym, korzystają z takiego samego zwolnienia i w następnym półroczu szkolnym, o ile istnieją nadal warunki, od których zależy zwolnienie. Słuchacze niezwolnieni od taksy administracyjnej zobowiązani są wpłacić ją bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzji Rady Naukowo-Artystycznej, najpóźniej jednak w terminie ustalonym w pkt. III d) i e).

g) Nowowstępujący słuchacze w pierwszym półroczu szkolnym od żadnych opłat nie mogą być zwolnieni. Nie dotyczy to tych słuchaczy, którzy sami względnie których rodzice są czynnymi funkcjonariuszami państwowymi, wojewódzkimi, komunalnymi, Administracji Lasów Państwowych, przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telefon i Telegraf“, oraz wojskowymi zawodowymi jako też słuchaczy klas instrumentów dętych, kontrabasu, harfy, organów, oraz słuchaczy kompozycji specjalnej 5, 6, 7, 8 i 9 tego roku nauczania.

h) W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego będzie mógł udzielać w drodze wyjątku ulgowych taks administracyjnych i zwolnień całkowitych od nich nowowstępującym słuchaczom w pierwszym półroczu szkolnym.

i) W sprawach, związanych z pobieraniem (egzekwowaniem) taksy administracyjnej lub umarzaniem w wyjątkowych wypadkach nieściągalnych taks administracyjnych od słuchaczy — decyduje Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego.

VII.

Od taksy za egzamin końcowy dla eksternów mogą być zwolnieni w połowie kandydaci niezamożni oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych, wojewódzkich, komunalnych, Administracji Lasów Państwowych, przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta. Telefon i Telegraf“ oraz wojskowych zawodowych, a także i sami czynni funkcjonariusze państwowi, wojewódzcy, komunalni, wojskowi zawodowi pobierający uposażenie służbowe lub wynagrodzenie ze Skarbu Państwa, Skarbu Śląskiego albo Kas Związków Komunalnych, jako też czynni funkcjonariusze Administracji Lasów Państwowych i czynni funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telefon i Telegraf“. Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą być wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy i to w granicach 10% wszystkich kandydatów, dopuszczonych do egzaminu przy czym pierwszeństwo mieć powinni słuchacze, którzy sami, względnie których rodzice są niezamożnymi inwalidami wojennymi, powstańcami śląskimi, kawalerami orderu „Virtuti Militari“, odznaczeni „Krzyżem lub Medalem Niepodległości“, dalej stypendyści gminni i młodzież z wychodźtwa oraz repatriacji, pozostającej pod opieką Towarzystwa Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej z Kresów.

Od taksy za egzamin końcowy dla eksternów zwalnia Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego.

VIII.

Żadnych innych taks i opłat szkolnych bez specjalnego zezwolenia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego pobierać nie wolno.

IX.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą postanowienia rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 6 sier-

pnia 1934 r., wydanego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką o taksach szkolnych w Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej nr 31/9, poz. 114), pisma okólnego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego z dnia 19 marca 1935 r. Nr O. P. III-90/2 w sprawie zwolnienia od opłat szkolnych dzieci kawalerów orderu „Virtuti Militari" (Gazeta Urzędowa Wojew. Śl. — Dział Admin. Szk. Nr 3, poz. 27), pisma okólnego Wojewody Śląskiego z dnia 9 października 1935 r. Nr BG-15/2 i pisma okólnego Wojewody Śląskiego z dnia 17 marca 1936 r. Nr BG-1-18/2 w sprawie ulgi w opłatach szkolnych.

Wojewoda Śląski.
(—) Dr. Grażyński

116.

ROZPORZĄDZENIE
Wojewody Śląskiego
z dnia 13 maja 1937 r.

o taksach za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego i za egzaminy do liceów ogólnokształcących.

Z mocą obowiązującą od dnia 15 maja 1937 r. zarządzam, w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką, pobieranie następujących opłat szkolnych:

I. 1) Taksa za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego (bez praw) i dla eksternów przed Państwową Komisją Egzaminacyjną . . . . 40 zł.

2) Taksa za egzamin wstępny do liceum ogólnokształcącego, utrzymywanego przez Skarb Ślaski . . 10 zł.

3) Taksa za egzamin uzupełniający z języka łacińskiego w zakresie gimnazjum ogólnokształcącego . 8 zł.

4) Taksa za egzamin przy przejściu z gimnazjum zawodowego do gimnazjum ogólnokształcącego, utrzymywanego przez Skarb Śląski . 10 zł.

5) Taksa za egzamin przy przejściu z liceum zawodowego do liceum ogólnokształcącego, utrzymywanego przez Skarb Śląski . . . . 20 zł.

II. a) Taksy wymienione w punkcie I 1) za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego bez praw i dla eksternów przed Państwową Komisją Egzaminacyjną wpłacają kandydaci na konto czekowe P. K. O. 300 540 Wydziału Skarbowego — Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego przed przystąpieniem do egzaminu. Taksy powyższe stanowią dochód Skarbu Śląskiego.

b) Taksy wymienione w punktach I 2—5 powinny być uiszczane za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe szkoły przed przystąpieniem kandydata do egzaminu. Sposób księgowania sum, otrzymywanych z powyższych taks normują przepisy rachunkowo-kasowe dla dyrekcji zakładów, utrzymywanych przez Skarb Śląski.

Taksy te rozdzielają Dyrekcje szkół według instrukcji. Sumy uzyskane od kandydatów z tego tytułu powinny być podawane w liście wypłat wynagrodzeń.

c) Taksy wpłacone zasadniczo zwrotowi nie podlegają, wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w punkcie I 1. i to tylko w tym wypadku, gdy kandydat z powodu choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, co powinno być stwierdzone zaświadczeniem lekarskim, egzaminowi poddać się nie może, względnie po opłaceniu taksy do egzaminu nie zostanie dopuszczony. Zwrotu taks dokonuje Urząd Wojewódzki Śląski we własnym zakresie działania.

III. W wypadku zwolnienia od egzaminu taksy egzaminacyjnej pobierać nie należy.

IV. a) Od taksy za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego i dla eksternów (I. 1) mogą być zwolnieni w połowie kandydaci zupełnie niezamożni oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych, wojewódzkich, komunalnych, wojskowych zawodowych, czynnych funkcjonariuszów Administracji Lasów Państwowych oraz funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe" oraz „Polska Poczta", Telefon i Telegraf", a także i sami czynni funkcjonariusze pańpaństwowi, wojewódzcy, komunalni, wojskowi zawodowi, pobierający uposażenie służbowe lub wynagrodzenie ze Skarbu Państwa, Skarbu Śląskiego albo Kas Związków Komunalnych, jako też czynni funkcjonariusze Administracji Lasów Państwowych i czynni funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe" i „Polska Poczta, Telefon i Telegraf".

Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą być wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy i to w granicach 10% wszystkich kandydatów dopuszczonych do egzaminu, przy czym pierwszeństwo mieć powinny dzieci niezamożnych inwalidów wojennych, powstańców śląskich oraz dzieci niezamożnych kawalerów orderu „Virtuti Militari" i odznaczonych „Krzyżem" lub „Medalem Niepodległości", wreszcie sami niezamożni inwalidzi wojenni, powstańcy śląscy, kawalerowie „Virtuti Militari" i odznaczeni „Krzyżem" lub „Medalem Niepodległości".

Od taksy za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego i dla eksternów zwal-

nia Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Oświecenia Publicznego).

Wojewoda:
w z.:
(—) **Dr. Saloni**
Wicewojewoda.

117.

ZARZĄDZENIE
Wojewody Śląskiego

z dnia 8 maja 1937 r. Nr. OP. III. 131/I/7

w sprawie organizacji publicznych szkół powszechnych w Świętochłowicach.

Na zasadzie § 7 Statutu publicznych szkół powszechnych z dnia 21. XI. 1933 r. Nr. I P 4053 (Gazeta Urz. Woj. Śl. Dział Adm. Szk. Nr. 18/6 z dnia 1. VI. 1934, poz. 68) oraz uchwały Deputacji Szkolnej w Świętochłowicach z dnia 7 grudnia 1936 r. zarządzam następującą organizację publicznych szkół powszechnych w Świętochłowicach:

Szkoła I. bez zmiany organizacyjnej.

Szkoła II. uszczuplona zostanie do 10 oddziałów i 10 sal z tym, że 3 sale z osobnym wejściem obejmie przedszkole przeniesione ze szkoły IV.

Szkoła III. uszczuplona zostanie o jeden oddział na rzecz szkoły X. Obejmie 12 sal własnego budynku.

Szkoła IV. ograniczona zostanie do 10 oddziałów w 9 salach szkolnych.

Szkoła V. rozszerzona zostanie do 9 oddziałów i obejmie obecny budynek szkoły VI (8 sal).

Szkoła VI. (mniejszości) obniżona zostanie organizacyjnie do stopnia II o 4 nauczycielach i przeniesiona zostanie do dotychczasowego budynku szkoły V (4 sale).

Szkoła VII. (na Szarlocińcu) bez zmiany.

Szkoła VIII. podzielona zostanie na 2 jednostki organizacyjne, z których szkoła VIII obejmie 7 oddziałów i 8 sal starego budynku szkolnego.

Szkoła IX. obejmie 8 oddziałów i 8 sal nowego budynku szkolnego.

Szkoła X. utworzona zostanie z podziału szkoły IV i z równoległych klas szkoły II i III i obejmie 9 oddziałów i 9 sal szkolnych w drugiej połowie gmachu dotychczasowej szkoły IV.

Szkoły IX. i X. organizować należy stopniowo od klasy I jako szkoły żeńskie, natomiast szkoły III i IV stopniowo jako szkoły męskie.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1937 r.

Inspektorat Szkolny zajmie się bezzwłocznie w porozumieniu z zainteresowaną Deputacją szkolną szczegółowym przydziałem izb szkolnych i inwentarza ruchomego, oraz w porozumieniu z właściwym wizytatorem przystąpi do uporządkowania zmian personalnych wynikających z niniejszego zarządzenia.

Odpisy zarządzeń wydawanych w sprawach związanych z reorganizacją publicznych szkół powszechnych w Świętochłowicach przedkładać należy Wydziałowi Oświecenia Publicznego — Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Wojewoda:
w z.:
(—) **Dr. Saloni.**
Wicewojewoda.

118.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa.

OKÓLNIK Nr. 17

z dnia 27 lutego 1937 r. (BP-23978/36)

w sprawie uposażenia nauczycieli publicznych szkół powszechnych z kwalifikacjami dodatkowymi (§ 16 i 19 ustęp 2 rozp. Rady Ministrów z dnia 19. XII. 1933 r.).

Wobec niejednolitego traktowania przez Kuratoria pod względem uposażeniowym:

1) nauczycieli publicznych szkół powszechnych, posiadających świadectwo ukończenia co najmniej rocznego kursu nauczycielskiego i gimnazjalne świadectwo dojrzałości, oraz

2) nauczycieli publicznych szkół powszechnych, posiadających świadectwo ukończenia 2-letniego pedagogium,

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia co następuje:

Ad 1. Jeśli chodzi o tę kategorię nauczycieli, to przez ukończenie jednorocznego kursu nauczycielskiego zorganizowanego na podstawie zarządzeń Ministra W. R. i O. P. z dnia 18. IX. 1920 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 23, poz. 154) i z dnia 18. VI. 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 134) uzyskali oni w pierwszym rzędzie kwalifikacje do nauczania określone w § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. III. 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 258).

Ponadto po złożeniu egzaminu praktycznego, t. j. po uzyskaniu kwalifikacji do ustalenia, uzyskują osoby posiadające świadectwo ukończenia wspomnianego kursu i gimnazjalne świadectwo dojrzałości, prawo do uposażenia przewidzianego w § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19. XII. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781), a to zgodnie z postanowieniami punktu „u“ rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 22. XII. 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 157).

Ad. 2. Ta kategoria nauczycieli przez ukończenie 2-letniego pedagogium uzyskuje:

1) kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach powszechnych, a to w myśl art. 1 rozpo-

rządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. III. 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 258) i §§ 1 i 2 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 23. XI. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 98, poz. 881);

2) a po złożeniu egzaminu praktycznego, tj. po uzyskaniu kwalifikacji do ustalenia —

a) kwalifikacje dodatkowe przewidziane w art. 15 rozporządzenia o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych, a to w myśl §§ 6 i 7 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 23. XI. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 98, poz. 881) i § 17 zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 19. VI. 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 135), oraz

b) prawo do uposażenia określonego w § 19 ustęp 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19. XII. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781).

Dyrektor Biura Personalnego:
(—) **W. Przybyłowicz.**

119.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa.

Okólnik Nr 19

z dnia 10 marca 1937 r. (II P-1936/37)

w sprawie organizacji roku szkolnego 1937/38 w szkolnictwie powszechnym.

W związku z organizacją roku szkolnego 1937/38 w szkolnictwie powszechnym zarządzam, co następuje:

1. Z początkiem roku szkolnego 1937/38 wchodzą w okres obowiązku szkolnego na terenie całego Państwa dzieci urodzone w roku 1930.

Większą — niż obecnie — uwagę należy zwracać na spełnianie obowiązku szkolnego, a w szczególności przez dzieci zapisane w charakterze uczniów publicznych szkół powszechnych i przez dzieci zamieszkałe w obwodach (rejonach) tych szkół, w których jest miejsce, by przez odpowiednie sposoby postępowania w tym zakresie zmniejszyć liczbę dzieci znajdujących się poza szkołą i polepszyć frekwencję uczniów.

2. W roku szkolnym 1937/38 podlegają likwidacji klasy szóste publicznych szkół wydziałowych, wobec czego publiczne szkoły wydziałowe przestaną istnieć z dniem 1 września 1937 roku. Ze względu na uczniów, którzy nie otrzymają promocyj w bieżącym roku szkolnym, a pragną szkołę wydziałową ukończyć można — przy odpowiedniej liczbie zgłoszeń — utworzyć w roku szkolnym 1937/38 VI klasę szkoły wydziałowej przy jednej z publicznych szkół powszechnych.

3. Podstawą organizacyjną publicznych szkół powszechnych jest liczba uczniów w szkole. Przekształcenie publicznych szkół powszechnych zgodnie z ustawą o ustroju szkolnictwa będzie dokonane osobnym zarządzeniem. Do czasu wydania tego zarządzenia istniejące szkoły o 1 i 2 nauczycielach należy uważać za szkoły I stopnia, szkoły o 3 i 4 nauczycielach za szkoły II stopnia i szkoły o 5 i więcej nauczycielach za szkoły III stopnia; dotyczy to zarówno szkół z polskim i niepolskim językiem nauczania, jak i szkół dwujęzycznych.

4. W związku ze statutem publicznych szkół powszechnych siedmioletnich zaznaczam, że również obowiązującymi stają się §§ 77, 80, 87 i 91, oraz przypominam wyjaśnienia poprzednie, dotyczące innych paragrafów tego statutu, a szczególnie zwracam uwagę na wskazania podane w okólniku Nr 115 z dnia 31 października 1936 r. (Nr. II P-7308/36) w sprawie koedukacji w publicznych szkołach powszechnych. Rewizja stanowiska władz szkolnych I i II instancji w stosunku do szkół niepotrzebnie skoedukowanych jest konieczna i powinna być przeprowadzona tak, aby od 1 września 1937 r. można było rozpocząć stopniową jej likwidację.

5. Zwiększenie liczby etatów nauczycielskich w szkolnictwie powszechnym na rok szkolny 1937/38 i przewidywane dalsze ich zwiększanie w latach następnych zobowiązują do podjęcia planowej akcji zmierzającej do stopniowego objęcia przez szkoły możliwie wszystkich dzieci w wieku obowiązku szkolnego, polepszania nauki w szkołach istniejących oraz ułatwiania uczniom szkół I stopnia możności pobierania nauki w szkołach wyższego stopnia, przy czym w akcji tej należy mieć na uwadze przede wszystkim szczególne potrzeby państwowe na różnych terenach, a następnie stopień dojrzałości potrzeb w odczuciu zainteresowanej ludności.

Zaznaczając, że w związku z rozpoczynającym się spadkiem liczby dzieci w wieku obowiązku szkolnego, akcja ta będzie w znacznym stopniu ułatwiona, należy:

a) zakładać nowe, publiczne szkoły powszechne w miejscowościach, nie należących do żadnego obwodu (rejonu) szkolnego przede wszystkim tam, gdzie rodzice domagają się założenia szkoły, a jest dostateczna liczba dzieci i odpowiednia izba szkolna;

b) dodawać po jednej sile nauczycielskiej do szkół najbardziej obciążonych i przede wszystkim w tych rejonach, w których pozostały dzieci nie przyjęte do szkoły mimo zgłaszania się i do tych szkół, które z racji z swego ośrodkowego położenia oraz odpowiedniego pomieszczenia najwcześniej powinny stać się szkołami wyższego stopnia;

c) wprowadzać do klas z wielką liczbą uczniów normalne plany nauki;

d) zagęszczać sieć szkół II i III stopnia, a przede wszystkim w każdej zbiorowej gminie wiejskiej organizować przynajmniej jedną szkołę o 5 lub więcej nauczycielach;

e) uczniom wyrosłym z wieku obowiązku szkolnego w większym — niż dotąd — stopniu ułatwiać możność ukończenia szkoły.

W sprawie sposobów ułatwiania uczniom szkół powsz. przejścia do szkół wyższego stopnia i do szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych wydana będzie osobna instrukcja.

6. Obok akcji powyższej należy nadal intensywnie zmierzać do: a) powiększania liczby własnych izb szkolnych, b) zaopatrywania ich w odpowiednie urządzenia oraz c) wyposażenia szkół w pomoce naukowe, wyzyskując dla tych celów polepszającą się ogólną koniunkturę gospodarczą i związane z tym większe możliwości budżetowe samorządów oraz samopomocy społecznej.

7. W celu ułatwienia samorządom przygotowań dla dodatkowych świadczeń na rzecz szkolnictwa powszechnego, zarządzenia organizacyjne winny być wydawane przez Kuratoria możliwie jak najwcześniej. Należy przy tym baczyć, by inspektorowie szkolni zabiegając w zarządach gminnych o dodatkowe kredyty nie czynili obietnic, których następnie nie można zaspokoić w ramach kredytów pozostających do dyspozycji władz szkolnych.

8. Organizację pracy w szkołach w r. szkolnym 1937/38 należy oprzeć na wskazaniach i planach godzin podanych w części I „Instrukcji" dotyczącej planów godzin i programów nauki w publicznych szkołach powszechnych w r. szkolnym 1935/36 (Państwowe Wyd. Książek Szkolnych, Warszawa—Lwów, 1935 r.) stosując nadal oszczędnościowe plany nauki, jeśli zachodzi potrzeba i są możliwości.

9. W sprawie programów nauki w publicznych szkołach powszechnych obowiązują postanowienia okólnika z dnia 7 sierpnia 1936 r. Nr II Pr-5229/36 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7, poz. 128) przy czym konieczne jeszcze w r. szk. 1937/38 dostosowania, uzupełnienia i ograniczenia będą wskazane w osobnej instrukcji.

10. W sprawie organizacji pracy w szkołach, które wskutek zwiększenia liczby nauczycieli staną się szkołami wyższego stopnia, wyjdzie osobna instrukcja. Będzie w niej również omówiona organizacja pracy w szkołach otwieranych w nowych punktach szkolnych.

11. Organizacja publicznych szkół powszechnych z niepolskim językiem nauczania oraz dwujęzycznych nie ulega na razie zmianom.

12. W sprawie szkół specjalnych obowiązują dotychczasowe wyjaśnienia z uwzględnieniem wskazań szczegółowych, podanych do wiadomości przy analizowaniu stanu organizacyjnego poszczególnych szkół.

13. Przydział etatów nauczycielskich i godzin nadliczbowych i kontraktowych dokonany będzie osobno.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) **W. Świętosławski.**

120.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa.

OKÓLNIK Nr 26
z dnia 31 marca 1937 r. (II. P-2595/37)
w sprawie ubioru młodzieży szkół powszechnych.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 marca 1933 r. I Pr-341/33 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 50) wprowadzający jednolity ubiór dla młodzieży państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli oraz szkół zawodowych, nie odnosi się do dziatwy szkół powszechnych.

W związku z tym zwracam uwagę, że nie wolno ani władzom szkolnym ani kierownictwom publicznych i prywatnych szkół powszechnych wywierać jakiegokolwiek nacisku na rodziców i dziatwę w sprawie wprowadzania obowiązkowego jednolitego ubioru w szkołach powszechnych.

Sprawa ubioru dzieci w szkołach powszechnych należy wyłącznie do rodziców. Jeżeli sami rodzice w tym kierunku wyrażą życzenie, może szkoła w porozumieniu z nimi wprowadzić dla dzieci jednolity ubiór całkowity lub częściowy. Nie mogą jednak inne dzieci danej szkoły z tego powodu, względnie ich rodzice, spotykać się ze strony szkoły z jakimkolwiek naciskiem, trudnościami i przykrościami.

Minister:
(—) **W. Świętosławski.**

121.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa.

Okólnik Nr 29
z dnia 8 kwietnia 1937 r. (II P-2757/37)
w sprawie dobrowolnych opłat na Towarzystwo Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych.

Doceniając wyjątkowe znaczenie, jakie posiada dla realizacji powszechnego nauczania akcja Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych przez umożliwienie setkom tysięcy dzieci korzystania z odpowiednich pomieszczeń, urządzeń szkolnych i pomocy naukowych, oraz chcąc podtrzymać i pogłębić tę akcję, zezwalam, aby w czasie wpisów do szkół mogły koła lokalne T. P. B. P. S. P., względnie upełnomocnieni przez Koła delegaci, organizować między rodzicami wpisującymi dzieci zbiórkę na rzecz T. P. B. P. S. P. Zbiórkę należy tak organizować, by kwestowano wyłącznie wśród rodziców po dokonaniu formalności wpisowych a nie przed zapisem.

O tym należy bezzwłocznie powiadomić Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych.

Podsekretarz Stanu:
(—) **Jerzy Ferek-Błeszyński.**

122.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa.

Okólnik Nr 35
z dnia 22 kwietnia 1937 r. (II W-3240/37)
w sprawie postawy młodzieży szkolnej.

Stan zdrowia dzieci szkół powszechnych, młodzieży szkół średnich i zawodowych budzi poważne obawy. Badania lekarskie poszczególnych grup wieku wykazują liczne wady rozwojowe i cały szereg rozmaitych schorzeń występujących nader często.

Do powszechnie spotykanych należą:

1. wątłość budowy,
2. zła postawa,
3. skrzywienia i zniekształcenia kręgosłupa,
4. płaska stopa,
5. Krzywica (angielska choroba albo rachityzm),
6. próchnica zębów,
7. zły stan odżywiania,
8. anemia,
9. powiększenie gruczołów chłonnych,
10. gruźlica gruczołów, kośćca, skóry (zołzy) w młodszym wieku — gruźlica płuc wśród młodzieży dorastającej.

Późniejsze badania komisii poborowych stwierdzają wady fizyczne lub stany chorobowe pochodzące, ponad wszelką wątpliwość, z okresu dzieciństwa i wieku szkolnego. Przyczyniają się one do obniżenia ogólnej sprawności życiowej, a w szczególności zmniejszają zdolność bojową przyszłego żołnierza.

Obecne pokolenia dzieci i młodzieży wymagają specjalnie troskliwej opieki, gdyż uległy bezpośrednio lub pośrednio niszczącym wpływom wielkiej wojny (1914—1918).

Przyczyny zaburzeń okresu rozwojowego i wspomnianych schorzeń są następujące:

1. **Zasadnicze błędy odżywiania.**

Niedostateczne spożycie mleka i jaj, zamało surowizn, jarzyn, owoców w wieku wczesnego i późniejszego dzieciństwa wywołują wadliwy rozwój tkanek kostnych, (zaburzenia przyswajania soli mineralnych, których najważniejszym źródłem naturalnym jest mleko), stawów wiązadeł i mięśni, a w wyniku słabą budowę fizyczną. Wadliwe odżywianie jest przyczyną powstawania najbardziej rozpowszechnionych chorób naszych dzieci i młodzieży, a więc próchnicy zębów, krzywicy, anemii, słabej budowy fizycznej, zahamowania normalnego rozwoju. Na tym tle powstaje mała odporność ustroju, zła postawa, skłonność do zmęczenia po wysiłku i po ruchu, skłonność do skrzywień kręgosłupa. Rozpowszechnienie spożycia mleka przez dzieci i młodzież, branie za podstawę dożywiania w szkole mleko (np. 250 gr mleka i 150 gr chleba razowego z masłem codziennie) jest nakazem ogólnym.

Dzieciom słabszym i cofniętym w rozwoju fizycznym, zołzowatym, cierpiącym na próchnicę zębów, na krzywicę, powiększanie gruczołów chłonnych należy podawać oprócz mleka tran w okresie od października do marca włącznie.

Uświadomienie ludności wiejskiej o konieczności niesprzedawania całej ilości produkowanego mleka, a pozostawianie przynajmniej jednego litra mleka pełnego dla każdego dziecka codziennie, może przyczynić się bardzo do poprawy stanu zdrowia dzieci wiejskich. Propaganda uprawiania jarzyn i warzyw, pomidorów, ogrodownictwa i wzmożenie spożycia owoców jest ogólnie wskazane wobec stwierdzonego jednostronnego odżywiania się wsi polskiej.

2. **Błędy popełniane codziennie w układzie norm pracy umysłowej, pracy fizycznej, potrzebnego ruchu i ćwiczeń na otwartym powietrzu oraz wypoczynku (snu) dziecka.**

Wielka liczba dzieci wątłych o wybujałym wzroście w miastach, dzieci bladych, anemicznych i niedostatecznie wyrośniętych na wsi jest dowodem braku równowagi rozwojowej ustroju.

Dzieci te są z natury rzeczy przemęczone i oznaczają się złą postawą. Przemęczenie powstaje wskutek nadmiernej pracy umysłowej (siedzącej) lub fizycznej. Złe warunki mieszkaniowe, brak słońca i powietrza szczególniej w porze zimowej, przepełnienie izb szkolnych każą zwrócić uwagę na ocenę sił dziecka. Żaden ustrój młodzieńczy nie może pokryć potrzeb rozwojowych przy normie pracy ponad osiem godzin dziennie, wliczając tu czas wszystkich zajęć szkolnych, zajęć domowych potrzebnych do przygotowania lekcji, czas potrzebny na przybycie do szkoły i powrót do domu.

Domaganie się od dziecka zbyt długiej i zbyt ciężkiej pracy fizycznej w domu lub poza domem, jak to widzimy zwykle w warunkach miejskich, a szczególnie w warunkach wiejskich, lub pracy zarobkowej od młodocianych podkopuje bardzo często normalny rozwój ustroju.

Zbyt mała liczba godzin snu i niedostateczny wypoczynek jest powszechnym objawem niedoceniania możliwości pracy dzieci i młodzieży. Dziecko od lat 7 do 10 potrzebuje przynajmniej 10 godzin snu; powyżej 10 lat — 9 godzin.

Brak ruchu na otwartym powietrzu i nasłonecznienia w porze zimowej. Dziecko potrzebuje przynajmniej jednej godziny codziennie spędzonej na otwartym powietrzu i przeznaczonej na gry, zabawy i sporty. Uświadomienie całego ogółu rodziców o tej konieczności jest obowiązkiem nauczycielstwa.

Wpływy wychowawcze szkoły, oddziałując we wspomnianych kierunkach, mogą niewątpliwie poprawić obecny stan rzeczy.

Szkoły, zwłaszcza powszechne, ale także i średnie ogólnokształcące i zawodowe, powinny zwrócić baczną uwagę na postawę dzieci i młodzieży w czasie przebywania jej w szkole.

W szczególności należy pamiętać, że zachowanie poprawnej i swobodnej postawy przy siedzeniu w ławce szkolnej, a także przy powstawaniu do odpowiedzi, może być czynnikiem dodatnio wpływającym na postawę młodzieży w ogóle, bo może wytworzyć nawyk, który dziecko wyniesie ze szkoły. Zwrócić także należy uwagę na proste trzymanie głowy przy chodzeniu, które w wypadku opuszczania głowy na dół, musi powodować kompensacyjne powiększenie garbienia się (okrągłe plecy). Nie należy natomiast domagać się siedzenia z rękami zapiecionemi na plecach, co powoduje zwiększenie wygięcia lędźwiowego i wysunięcia miednicy ku przodowi. Każde ćwiczenie śródlekcyjne winno wyraźnie zmierzać do poprawienia postawy, przez wyprostowanie kręgosłupa i zakończone być winno przyjęciem prawidłowej postawy w siedzeniu.

Przebywanie dzieci w czasie przerw międzylekcyjnych w ruchu na słońcu i otwartym powietrzu znakomicie usuwa objawy zmęczenia mięśni tułowia, spowodowanego długotrwałym siedzeniem w ławce szkolnej, przywracając prawidłowy krwioobieg w całym ustroju. Wolny ruch z pominięciem ćwiczeń zespołowych działa w tym kierunku jaknajbardziej skutecznie.

Ministerstwo przypomina zarządzenie w tej sprawie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym z 1924 r. nr 20.

Ponadto dla uzyskania prawidłowej postawy przy chodzeniu należy zwrócić szczególną uwagę na dobór odpowiednich ćwiczeń prostujących kręgosłup we wszystkich lekcjach ćwiczeń cielesnych, w szczególności należy dobierać odpowiednie ćwiczenia tułowia w płaszczyźnie strzałkowej dla uruchomienia kręgosłupa, oraz zwrócić uwagę na możność wykorzystania, zwłaszcza w pracy z dziećmi, ćwiczeń prostego trzymania głowy przez utrzymywanie na głowie krążka tekturowego lub woreczka z kamykami albo grochem.

Ministerstwo przypomina zarządzenie ogłoszone w Dz. Urz. z 1928 r. nr 13 o noszeniu książek w tornistrach lub workach przewieszanych przez barki, co również może się przyczynić do poprawienia przy chodzeniu, natomiast noszenie książek w jednej ręce w teczce czy woreczku, przyczynia się do zniekształcenia kręgosłupa.

Podając powyższe wskazania do wiadomości, wzywam ogół Nauczycielstwa, Kierowników i Dyrektorów, oraz Lekarzy szkolnych wszystkich typów szkół do zwrócenia uwagi na te, niezmiernej wagi, sprawy, a władze szkolne do udzielenia jak najdalej idącego poparcia tym wszystkim, którzy działać będą w kierunku poprawienia obecnego stanu rzeczy.

Podsekretarz Stanu:
(—) **Jerzy Ferek-Błeszyński**

Inspektoratom Szkolnym, Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych, Kierownictwom szkół dokształcających zawodowych

w województwie śląskim podaje się do wiadomości i stosowania.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

123.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.
Warszawa.

OKÓLNIK Nr 46

z dnia 14 maja 1937 r. (II. S-3678/37)

w sprawie wstępowania młodzieży do Szkoły Podchorążych Lotnictwa.

Młodzież, przystępująca obecnie do gimnazjalnego egzaminu dojrzałości, stanie niezadługo przed koniecznością powzięcia decyzji co do dalszych studiów lub wyboru zawodu. W tej tak ważnej dla młodzieży chwili jest obowiązkiem również szkoły służyć jej radą i pomocą. Szkoła wnikając w potrzeby Państwa i społeczeństwa a uwzględniając zamiłowania i uzdolnienia młodzieży, może ułatwić jej wybór właściwego zawodu.

Wobec tego, że naczelną ideą współczesnej Polski jest idea Obrony Narodowej, pojęta w całej rozciągłości i głębokości swojej, należy zwrócić oczy młodzieży, opuszczającej szkoły, na armię, która jest ogniskiem idei Obrony Narodowej w czasie wojny i w czasie pokoju.

Armię współczesną oceniać należy nie tylko liczbowo. Mobilizując człowieka, mobilizuje się wszystkie jego wartości duchowe i intelektualne. W szeregach armii znajdą miejsce ludzie wszystkich nieomal zawodów, znajdując pole dla pracy, dla ujścia swojej energii, ambicji, zdobywając wiedzę rozległą i głęboką.

Armia stale potrzebuje dopływu świeżych sił i tam należy kierować młodzież, wskazując jej drogę, na której żywotne jej siły znajdą zastosowanie dla dobra Narodu i Państwa.

Na naczelne miejsce współczesnej armii wysuwa się lotnictwo jako czynnik decydujący o gotowości obronnej Państwa i dlatego wymaga szczególnie troskliwości całego społeczeństwa.

Młodzież nasza, posiada wszystkie walory, aby zapełniając szeregi lotnictwa, potęgę jego wzmocnić. Poświęcając się służbie w lotnictwie, młodzież staje w pierwszych szeregach armii. Charakter służby lotniczej pogłębia wartości moralne, wydobywając z jednostki częstokroć drzemiące w ukryciu talenty. Zmusza do zdobywania rozległej wiedzy w różnorodnych dziedzinach.

Zapewne setki maturzystów, opuszczających w najbliższym czasie szkoły średnie, pragną poświęcić się lotnictwu, jednak nie orientują się należycie w tym zagadnieniu. Nauczycielstwo znając swą młodzież potrafi rozwiązać różne wątpliwości, udzielając cennych wskazówek młodzieży.

Powinno się to przejawić w pogadankach, w rozmowach prywatnych z młodzieżą, pobudzających do ideowego pojmowania swego przyszłego życia, swego zawodu.

Podkreślając znaczenie lotnictwa, polecam przy okazji wykładów z historii, geografii i t. p. w ciągu roku szkolnego poświęcać zagadnieniom rozwoju lotnictwa szczególną uwagę, uwypuklając jego znaczenie w życiu gospodarczym i narodowym Państwa, zaś w okresie wycieczek szkolnych polecam zwiedzanie w porozumieniu z władzami lotniczymi, lotnisk, fabryk i t. p. oraz wejście w ścisły kontakt z władzami LOPP., z organizacjami P. W. Lotniczego.

Akcja, do której wzywam nauczycielstwo, winna być akcją społeczną w zrozumieniu idei Obrony Narodowej. Wierzę, że do naszych szkół lotniczych nie zabraknie kandydatów.

Warunki przyjęcia do szkół lotniczych zostały przesłane do wszystkich szkół średnich. Na nauczycielstwo nakładam obowiązek rozpowszechniania ich między chętnymi. Jednocześnie załączam krótki orientacyjny szkic warunków szkolnych i przebiegu służby w lotnictwie.

Minister:
(—) **W. Świętosławski.**

Załącznik do okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. Nr 46.

Szkoła Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie ma za zadanie szkolić kandydatów na oficerów lotnictwa w grupie bojowej.

Pojęcie wyszkolenia w lotnictwie o tyle jest odmienne od ogólnie przyjętego pojmowania tego zagadnienia, ponieważ łączy w sobie nie tylko nauczanie, lecz i wychowanie, zdążające do wydobycia i rozwinięcia walorów duchowych i intelektualnych. Lotnictwo potrzebuje fachowców, lecz fachowców o głębokim zrozumieniu ideowej strony swego zawodu i uświadomionych społecznie. Tak pojęte wyszkolenie przysparza dla społeczeństwa jednostki fachowe z zasobem wiedzy zawodowej, a ponadto ludzi twórczych.

Doświadczenia z dotychczasowej pracy szkoły dowiodły, że zadanie to można wykonać w ciągu 3-letniego okresu. Dlatego też program pracy w ciągu pobytu w Szkole jest nastawiony w pierwszym rzędzie tak, aby wytworzyć atmosferę sprzyjającą spełnieniu tych zadań.

Uczeń w Szkole znajduje kulturalne warunki bytu, odbiegające w dużym stopniu od szablonowego koszarowego trybu życia. Urządzenia pokoi mieszkalnych, świetlic, czytelni, sal jadalnych, sal gimnastycznych są rozbudowane według wymogów nowoczesnej higieny i dążności dania jak najwięcej wygód codziennego bytu w zespole.

Konieczność opanowania dużego materiału wiedzy fachowej teoretycznej i pogłębienie jej praktycznie zmusza uczniów do intensywnej pracy — pracy planowej i systematycznej.

Rozkład dnia uwzględnia ten wysiłek, pozostawiając dość dużo czasu na wypoczynek i na rozrywki. W Szkole są czynne kółka oświatowe, artystyczne, naukowe, kluby sportowe i t. p. Udział czynny w nich uczniów pozwala na wyżycie się w kierunku ich indywidualnych zainteresowań poza wiedzą fachową, stwarza jednocześnie rozrywki kulturalne i sportowe. W miarę zaś posiadanych środków na ten cel urządzane są wycieczki krajoznawcze, urządzane są imprezy artystyczne z udziałem wybitnych artystów.

W okresie zimowym urządzane są kursy narciarskie w miejscowościach klimatycznych. W czasie tych kursów uczniowie są zakwaterowani w pensjonatach prywatnych, co daje możność rozprężenia umysłowego, zarazem wypoczynku po pracy umysłowej w Szkole.

W okresie letnim urządzane są wycieczki kajakowe, obóz wodny, kursy żeglarskie, szybowcowe itd.

Powyższe daje możność rozwoju fizycznego uczniom, poznanie kraju i przyzwyczaja do kultury duchowej i fizycznej.

Uczeń w zasadzie nie ponosi żadnych kosztów w czasie pobytu w Szkole, pobierane są jedynie opłaty niewysokie na cele kulturalno-oświatowe.

Po ukończeniu Szkoły uczeń zostaje przyjęty do korpusu oficerów lotnictwa w stopniu podporucznika w grupie pilotów lub obserwatorów.

Przy opuszczaniu Szkoły prócz miesięcznego uposażenia, przysługującego podporucznikowi, zwiększonego jednak o dodatek lotniczy, absolwent otrzymuje całkowite wyekwipowanie oraz dodatek lotniczy za czas pobytu w Szkole, który wynosi około 2.000 zł.

Taki stan rzeczy pozwala absolwentowi na urządzenie swego życia dostatnio. Pewność jutra, stanowisko społeczne, wytwarza typ członka społeczeństwa bardzo wartościowego, ceniącego swoje obowiązki wobec Państwa i Narodu.

Dalszy przebieg jego kariery jest oparty na pragmatyce oficerskiej, która przewiduje służbę w stopniu podporucznika 2—3 lata, porucznika — 4, tak, że stopień kapitana, a więc związane z tym stanowisko kierownicze i samodzielne, absolwent może osiągnąć po 7—8 latach od ukończenia Szkoły. W tym okresie w miarę lat służby wzrasta uposażenie, przywiązane do dodatku lotniczego i do stopnia. Władze lotnicze w trosce o rozwój jednostek wybijających się umożliwiają zdobywanie dalszej wiedzy wojskowej przez studia w kraju i zagranicą. Czas służby w lotnictwie liczy się podwójnie tak, że po 18-tu latach, osiąga się pełnię praw emerytalnych, które dla oficerów lotnictwa co do uposażenia są wraz z dodatkiem lotniczym znacznie większe niż w innych rodzajach broni.

W bieżącym roku przekroczenie wieku może być w drodze wyjątku uwzględnione, o ile kandydat będzie odpowiadał wszystkim innym warunkom.

124.

WOJEWODA ŚLĄSKI
Nr. OP. I. 1/26/1. Katowice, dnia 12 maja 1937 r.

OKÓLNIK Nr 1
o udzielaniu ubikacji szkolnych na cele nieszkolne.

Celem uregulowania sprawy udzielania ubikacji szkolnych na cele nieszkolne, zarzadzam co następuje:

I. Budynki, ubikacje szkolne (sale naukowe, sale gimnastyczne, aule, sale pomocnicze itp.), grunta, boiska, mogą służyć jedynie celom szkolnym. Na użycie ich do innych celów winny zainteresowane czynniki (instytucje społeczne i oświatowe) uzyskać uprzednio zezwolenie właściwej władzy szkolnej.

II. Zezwolenie może być udzielane:
a) dla celów dokształcania zawodowego,
b) dla celów wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży pozaszkolnej,
c) dla prac oświaty pozaszkolnej, urządzanych staraniem instytucji oświatowych i społecznych (kursa dokształcające, wykłady, odczyty, zjazdy, wystawy), mające na celu uświadamianie obywatelskie i państwowe,
d) na przedstawienia teatralne i filmowe o charakterze kulturalno - oświatowym, urządzane staraniem instytucji społeczno - oświatowych, o ile nie są połączone z zebraniami politycznymi.

III. a) Udzielanie sal gimnastycznych, auli na imprezy kulturalno-oświatowe i społeczne, połączone z zabawami towarzyskimi, może nastąpić tylko wtedy, gdy w danej miejscowości brak jest innej odpowiedniej sali i to pod warunkiem:
1) że czysty dochód będzie przeznaczony na cele kulturalno-oświatowe lub dobroczynne,
2) że w trakcie trwania imprezy nie będą podawane napoje alkoholowe.

b) W wypadku udzielenia sali gimnastycznej dla celów wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży pozaszkolnej, należy w zezwoleniu zastrzec, że wstęp na salę dozwolony jest tyko w obuwiu ćwiczebnym względnie boso.

IV. We wszystkich wyżej wymienionych wypadkach uzależnia się udzielenie lokali szkolnych od zapewnienia ze strony petentów: bezpieczeństwa dla uczestników zebrań, należytej opieki nad budynkiem i urządzeniem szkolnym oraz od charakteru zgromadzenia. Przy udzielaniu zezwolenia należy mieć na uwadze, aby normalny tok nauki szkolnej nie poniósł szkody.

V. Na zebrania i wszelkiego rodzaju imprezy polityczne, tudzież na inne cele, nie mające charakteru kulturalno-oświatowego lub społecznego, lokali lub obiektów szkolnych udzielać nie wolno.

VI. Zabawy, uroczystości i przedstawienia, urządzane dla dziatwy szkolnej przez samą szkołę lub rady rodzicielskie, tudzież konferencje i kursy dla nauczycielstwa, urządzane z urzędu, odbywać się mogą w lokalach i obiektach szkolnych bez specjalnego zezwolenia.

VII. Opłaty za użycie lokalu lub obiektu szkolnego, za opał, światło, wodę, utrzymanie porządku, obsługę, oraz ewentl. odszkodowanie za uszkodzenia budynku szkolnego i urządzenia wewnętrznego ustala i inkasuje w odniesieniu do budynków publ. szkół powszechnych zarząd szkolny (deputacja szkolna) wzgl. rada szkolna miejscowa, w odniesieniu do budynków średnich szkół komunalnych magistraty lub urzędy gminne, wreszcie w odniesieniu do gmachów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Budżetowo-Gospodarczy).

VIII. a) Towarzystwa lub instytucje kulturalno-oświatowe i społeczne, starające się o uzyskanie sal i obiektów szkolnych, powinny zwracać się bezpośrednio do:
1) Kierownika publicznej szkoły powszechnej, jeżeli chodzi o budynki szkół powszechnych;
2) Dyrektora szkoły średniej, jeżeli chodzi o budynki i obiekty szkół średnich ogólnokształcących zawodowych i kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski i Związki Komunalne. Wspomniane kierownictwa i dyrekcje zakładów naukowych stwierdzają w wypadkach wątpliwych, w porozumieniu z właściwymi organami administracji ogólnej, czy przeciwko udzieleniu zezwolenia nie zachodzą przeszkody natury politycznej, a następnie, czy w danym terminie odpowiednie sale i obiekty szkolne nie będą potrzebne dla celów szkolnych. Kierownik szkoły i dyrektor zakładu, otrzymawszy prośbę o udzielenie lokalu lub innego obiektu szkolnego na cele nieszkolne, przesyła podanie wraz ze swym wnioskiem właściwemu Zarządowi Szkolnemu (Deputacji Szkolnej), czy właściwej Radzie Szkolnej Miejscowej, a o ile chodzi o budynki szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski — do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydziału Budżetowo - Gospodarczego), na koniec o ile chodzi o budynki szkół średnich ogólnokształcących, utrzymywanych przez Związki Komunalne do odnośnego Magistratu (Zarządu Gminnego) do merytorycznego załatwienia. Pismo kierownictwa szkoły lub dyrekcji zakładu podawać winno również propozycję co do wysokości kosztów, o których mowa w punkcie V. Zarząd Szkolny (Deputacja Szkolna) względnie Rada Szkolna Miejscowa, Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Budżetowo-Gospodarczy oraz Magistrat lub Urząd Gminny przy uwzględnieniu wniosku dyrekcji lub kierownictw szkół wydaje decyzję o przyznaniu, albo odmowie przydzielenia lokalu względnie ubikacji szkolnych dla celów nieszkolnych, zawiadamiając o niej pisemnie petentów. W wypadkach wydania decyzji pozytywnej podaje równocześnie wysokość opłat. W wypadku odmownego potraktowania sprawy przysługuje stronie prawo odwołania się w ciągu dni 14 od decyzji Zarządu Szkolnego (Deputacji Szkolnej), lub Rady Szkolnej Miejscowej do właściwego Inspektoratu Szkolnego, od decyzji zaś Magistratu lub Urzędu Gminnego (przy przydziale budynków szkół średnich komunalnych) do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego, które rozstrzygają ostatecznie. Ostateczną jest także

decyzja Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, dotycząca odmowy przydziału ubikacji szkolnej dla celów nieszkolnych w budynkach szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski.

b) W udzielonym zezwoleniu głównie zaś w wypadkach udzielania sal i obiektów szkolnych dla celów nieszkolnych na okres dłuższy, należy wyraźnie zaznaczyć, że udzielone zezwolenie może być każdej chwili odwołane, o ile wymagać tego będą potrzeby szkoły, oraz, że towarzystwo lub instytucja, której udzielono zezwolenia, bierze na siebie pełną odpowiedzialność za ewentualne uszkodzenia budynku szkolnego i urządzenia wewnętrznego.

IX. Okólnik Wojewody Śląskiego z dnia 3 lutego 1933 r. w sprawie udzielania sal szkolnych na cele nieszkolne Nr OP. I. 83/2 (Gazeta Urz. Wojew. Śl. — Dział Administracji Szkolnej nr 11(3), poz. 33), oraz okólnik Wojewody Śląskiego z dnia 8 sierpnia 1934 r. o uzupełnieniu niektórych postanowień, dotyczących udzielania sal szkolnych na cele nieszkolne (Gaz. Urzędowa Wojew. Śląskiego — Dział Admin. Szk. nr 31(9), poz. 119) tracą równocześnie moc obowiązującą.

Wojewoda Śląski
(—) **Dr. Grażyński**

125.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. OP. I-34/28. Katowice, dnia 21 maja 1937 r.

Do
Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcyj Szkół średnich ogólnokształcących, szkół średnich zawodowych, zakładów kształcenia nauczycieli, Kierownictw szkół dokształcających zawodowych i wiejskich
w Województwie Śląskim
oraz Dyrekcji Śląskiego Konserwatorium Muzycznego
w Katowicach

w sprawie zwolnienia od opłaty stemplowej zaświadczeń, dot. kradzieży, pożaru i zagubienia dokumentów.

Na podstawie reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia 10. IV. br. Nr. D. V. 42365/5/32, Urząd Wojewódzki Śląski wyjaśnia, że zaświadczenia stwierdzające, iż ktoś zgłosił Policji Państwowej (Województwa Śląskiego) kradzież lub zniszczenie pewnego przedmiotu przez pożar, są wolne od opłaty stemplowej w myśl punktu 1 art. 160 ustawy o opłatach stemplowych, w związku z punktem 15 art. 142 u. o. s.

Podania o wydanie zaświadczenia o zgłoszeniu zagubienia dokumentu są wolne od opłaty stemplowej — mianowicie w myśl punktu 1 art. 142 — tylko wówczas, gdy strona, której dokument zaginął, jest w myśl obowiązujących przepisów zobowiązana donieść właściwej władzy o powyższym zajściu; w tym wypadku zaświadczenie o zgłoszeniu zagubienia dokumentu jest wolne od opłaty stemplowej na podstawie punktu 1 art. 160 u. o. s. W braku warunku, wymienionego w zdaniu poprzednim, podanie o wydanie zaświadczenia o zgłoszeniu zguby dokumentu oraz zaświadczenia podlegają opłatom stemplowym w myśl art. 145 i 154 u. o. s.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

126.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. OP. II. 1/97/1. Katowice, dnia 18 maja 1937 r.

Do
Inspektoratów Szkolnych
w Województwie Śląskim

w sprawie świadectw lekarskich kuracjuszów Domu Zdrowia „Modrzejów" w Zakopanem.

Urząd Wojewódzki Śląski podaje do wiadomości, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. pismem z dnia 18 listopada 1936 r. Nr. B. P. 19968/36 wyjaśniło, iż świadectwo lekarza pełniącego opiekę lekarską nad nauczycielami szkół powszechnych członkami Stowarzyszenia Chrześcijańsko - Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych i kuracjuszami zakładu leczniczego mieszczącego się w willi „Modrzejów" w Zakopanem należy uznawać za równoznaczne z orzeczeniem lekarza urzędowego (powiatowego) pełniącego obowiązki w powiecie, w którym znajduje się miejsce służbowe interesowanego nauczyciela, w sprawach przedłużenia urlopu udzielonego przez Władze Szkolne na podstawie świadectwa lekarza powiatowego. Opiekę lekarską nad kuracjuszami Domu Zdrowia „Modrzejów" pełni obecnie Dr Edward Łotocki.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

127.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr. O. P. I. 24/6. Katowice, dnia 12 maja 1937 r.

Do
Wszystkich Kierownictw Szkół Dokształcających Zawodowych
w Województwie Śląskim

w sprawie uczestnictwa młodzieży szkół dokształcających zawodowych w Związku Strzeleckim.

Na podstawie zarzadzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 kwietnia 1937 r. Nr II. W. 2834/37 w sprawie

uczestnictwa młodzieży szkół dokształcających zawodowych w organizacjach pozaszkolnych Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego wyjaśnia co następuje:

1) Uczniowie szkół dokształcających zawodowych są „młodzieżą szkolną“ w rozumieniu art. 2 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. X. 1932 r. o prawie o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808).

2) Uczniowie szkół dokształcających zawodowych nie mogą należeć do organizacji pozaszkolnych w charakterze członków stowarzyszeń.

Nie wyklucza to jednak możliwości uczestnictwa uczniów tych szkół w stowarzyszeniach wyższej użyteczności.

Jeśli chodzi o Związek Strzelecki, to ze względu na to, że Związek ten nie jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności uczestnictwo uczniów w tym Stowarzyszeniu nie jest uzasadnione. Jednak Kierownictwa szkół dokształcających zawodowych upoważnia się, aby w wypadku, gdy zorganizowanie hufców P. W. we własnym zakresie działania nie jest możliwe, powierzały Związkom, prowadzącym przysposobienie wojskowe, a więc także Związkowi Strzeleckiemu, zorganizowanie P. W. dla uczniów szkół dokształcających zawodowych pod nadzorem kierownika szkoły względnie nauczyciela.

O każdym wypadku powierzenia tej akcji Związkom prowadzącym przysposobienie wojskowe, winny Kierownictwa Szkół zawiadamiać władzę służbową.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

128.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa, dnia 24 kwietnia 1937 r.
Nr. II. W. 2807/37.

W sprawie pomieszczenia wycieczek szkolnych w obozie Emigracyjnym w Gdyni.

Ministerstwo podaje do wiadomości, że Kierownictwo Obozu Syndykatu Emigracyjnego w Gdyni będzie przyjmować jak dawniej w sezonie letnim wycieczki szkolne na dotychczasowych warunkach z tym jednak zastrzeżeniem, że może to nastąpić tylko w tych dniach miesiąca, które będą wolne od ruchu emigracyjnego.

Wobec ożywienia w br. ruchu emigracyjnego kierownicy wycieczek chcący korzystać z pomieszczeń Obozu Emigracyjnego winni przed udaniem się do Gdyni poinformować się w kierownictwie Obozu o terminach wolnych od ruchu emigracyjnego.

Dyrektor Departamentu
(—) **Dr. M. Pollak.**

129.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa.
Nr. II. W. 2822/37. Warszawa, 30 kwietnia 1937 r.

Harcerskie kursy nauczycielskie w czasie ferii letnich 1937.

Uzupełniając pismo z dnia 25 marca b. r. Nr. II. W. 2106/27, Ministerstwo W. R. i O. P. zawiadamia, że oprócz ogłoszonego w tym piśmie w punkcie B. 3 kursu dla nauczycielek, które po ukończeniu harcerskiego kursu ogólnego zapoczątkowały pracę i prowadzą zastępy, lub drużyny próbne, mającego się odbyć w czasie od 3 do 24 lipca w Buczu, Główna Kwatera Harcerek organizuje drugi kurs tego typu w czasie od 3 do 24 sierpnia.

Kurs ten odbędzie się również w szkole instruktorskiej w Buczu (st. kol. Skoczów).

Wpisowe wynosi 10 zł. Opłata za pobyt wraz z pełnym utrzymaniem 2 zł 50 gr dziennie.

Zgłoszenia na kurs należy przesyłać do Głównej Kwatery Harcerek, Warszawa, ulica Wiejska 3, a wpisowe wpłacać do P. K. O. na konto Nr 21.821 (właściciel konta Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego — Główna Kwatera Żeńska).

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr M. Pollak.

Inspektoratom Szkolnym, Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, szkół średnich zawodowych, zakładów kształcenia nauczycieli, kierownictwom szkół dokształcających zawodowych
w województwie śląskim

do wiadomości, celem zainteresowania powyższym okólnikiem podległego nauczycielstwa, z wyjaśnieniem, że okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 marca 1937 r. Nr II W. 2106/37 przedrukowano w numerze 4 Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego — Dziale Administracji Szkolnej pod poz. 101.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr Mieczysław Gajer,**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

130.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr. O. P. I-67/2. Katowice, dnia 23 kwietnia 1937 r.

O opłatach za zabiegi dentystyczne w szkołach.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 13 kwietnia 1937 r. Nr. II-W-7908/36 wyjaśnia, że normy opłat za zabiegi dentystyczne w szkołach, ustalone w okól-

niku Ministerstwa z dnia 9 marca 1926 r. Nr. O. Prez. 172/26 należy uważać za orientacyjne.

Dyrekcje i Kierownictwa szkół, uwzględniając z jednej strony konieczność uprzystępnienia pomocy dentystycznej najszerszym warstwom dzieci i młodzieży, z drugiej natomiast biorąc pod uwagę koszty utrzymania szkolnych gabinetów dentystycznych, mogą we własnym zakresie działania ustalać wysokość opłat zależnie od warunków miejscowych.

W miejscowościach, w których możliwa jest współpraca w tym kierunku z organami opieki społecznej, wzgl. ubezpieczalniami społecznymi, Dyrekcje i Kierownictwa szkół powinny starać się o odpowiednie wyzyskanie współpracy tych instytucji dla zapewnienia dziatwie szkolnej w najszerszym zakresie możliwości korzystania z pomocy dentystycznej.

Wszelka współpraca w tym kierunku zasługuje na gorące poparcie, gdyż leczenie jamy ustnej jest ogólnie niedocenionym, a niezmiernie ważnym czynnikiem zdrowia.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

131.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr O.P. I-21/15. Katowice, dnia 14 maja 1937 r.

O „Święcie Morza".

Liga Morska i Kolonialna organizuje w roku bieżącym w dniach 28 i 29 czerwca br. „Święto Morza".

Ponieważ „Święto Morza" przypada na okres ferii letnich, Urząd Wojewódzki zarządza, by ostatnia godzina zajęć szkolnych w bieżącym roku szkolnym poświęcona została sprawom morskim i kolonialnym.

Materiał do opracowania referatów i pogadanek dostarczą na żądanie Okręgi i Obwody L. M. i K. —

Równocześnie Urząd Wojewódzki komunikuje, iż dla członków Kół Szkolnych LMK. organizuje Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonialnej w czasie wakacyj kursy żeglarskie nad jeziorem Narocz, oraz obóz ideologiczny-propagandowy dla młodzieży od lat 10 do 15 nad jeziorem Żarnowieckim (Pomorze), w dwuch turnusach: I od 1 do 28 lipca, II od 1 do 28 sierpnia, każdy turnus obliczony na 20 miejsc; koszt pobytu w ciągu 4-ch tygodni wynosi 60 ,— zł.

Nad jeziorem Narocz — Liga Morska i Kolonialna posiada własny teren, wyposażony w budynki i tabor żeglarski, a przeznaczony wyłącznie dla celów praktycznego szkolenia młodzieży.

O prospekty należy zwracać się bezpośrednio do Zarządu Głównego Ligi, Warszawa, ul. Widok 10, lub w drodze przez Zarządy Okręgowy wzgl. Obwodowe L. M. i K.

Termin zgłoszeń upływa z dniem 1 czerwca bież. roku.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

132.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr. OP. II-93/P-1. Katowice, 19 maja 1937 r.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach rozpisuje

KONKURS

na następujące stanowiska:

kierownika 3-klasowej publicznej szkoły powsz. **w Pawonkowie,** w pow. lublinieckim (mieszkanie służbowe),

kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powsz. **w Łagiewnikach Wielkich,** w pow. lublinieckim (mieszkanie służbowe),

nauczyciela kierującego 1-klas. publicznej szkoły powsz. **w Bruśku,** w pow. lublinieckim (mieszkanie służbowe),

nauczyciela kierującego 1-klas. publicznej szkoły powsz. w **Kuczowie,** w pow. lublinieckim (mieszkanie służbowe).

Za kierownictwo tych szkół przysługuje dodatek służbowy, przewidziany dla szkół powsz. I. stopnia organizacyjnego.

Podania należycie poparte dokumentami należy wnosić drogą służbową, osobno o każde z wymienionych stanowisk, do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach w terminie 8-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

133.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Nr II W-2813/37. Warszawa, dnia 15 maja 1937 r.

KOMUNIKAT

w sprawie kursu przeszkolenia higienicznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

Państwowa Szkoła Higieny w Warszawie z inicjatywy i w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie od **28 czerwca do 17 lipca włącznie** XV kurs przeszkolenia higienicznego dla nauczycieli(lek) szkół powszechnych.

Program kursu będzie obejmował następujące działy:

1) higienę otoczenia (higiena budynku i urządzeń szkolnych, uzdrowotnienie miast i wsi);
2) higienę ucznia (odżywianie, praca umysłowa, wzrok, słuch i mowa, narządy oddychania, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);
3) higienę społeczną (walka z chorobami zakaźnymi, gruźlica, alkoholizm, zagadnienia seksualne, pielęgniarstwo społeczne);
4) wychowanie higieniczne w szkole, propaganda higieniczna i wychowanie fizyczne.

Kurs przeznaczony jest dla wykwalifikowanych nauczycieli i nauczycielek szkół powszechnych. Pierwszeństwo w przyjęciu na kurs będą mieli kierownicy szkół oraz nauczyciele z ukończoną grupą geograficzno-przyrodniczą Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Wykłady i ćwiczenia praktyczne odbywać się będą w Państwowej Szkole Higieny; w programie ponadto pokazy i wycieczki.

Pomieszczenie i utrzymanie znajdą uczestnicy kursu w bursie Państwowej Szkoły Higieny. Koszty pobytu w bursie wynoszą 3 zł dziennie. Wpisowe na kurs wynosi 4 złote.

Zgłoszenia na kurs na formularzach wpisowych na kursy wakacyjne winni kandydaci przesłać przed 11 czerwca 1937 r. bezpośrednio do Dyrekcji Państwowej Szkoły Higieny w Warszawie, ul. Chocimska 24. W zgłoszeniach kandydaci winni wyraźnie zaznaczyć, czy zamierzają korzystać z bursy.

O przyjęciu na kurs oraz o przyjęciu do bursy kandydaci zostaną powiadomieniu przed **dniem 16 czerwca br.**

W razie przyjęcia do bursy kandydat winien całkowitą opłatę za czas pobytu w bursie uiścić w Sekretariacie Szkoły niezwłocznie po przybyciu na kurs.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr M. Pollak.

134.

Dyrekcja
Państw. Pedagogium
w Krakowie.

Warunki przyjęcia do Państwowego Pedagogium w Krakowie.

Od 10 lat istnieje w Krakowie uczelnia o dwuletnim studium naukowym, której zadaniem jest kształcenie nauczycieli szkół powszechnych. Organizacja Państwowego Pedagogium opiera się na Statucie Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 28 lipca (Dziennik Urzędowy Nr 8 1928 r.) oraz na Ustawie o ustroju szkolnictwa z dnia 11 marca 1932 r. Warunkiem przyjęcia na studia do Pedagogium jest posiadanie matury gimnazjum (z 8-mio kl. gimnazjum ogólnokształ.)

W Pedagogium istnieją cztery wydziały:

1. polonistyczny wraz z historią,
2. germanistyczny wraz z dziejami kultury polskiej,
3. przyrodniczo-geograficzny,
4. fizyko-matematyczny.

Praktyka zawodowa słuchaczy odbywa się w 7-mio klasowej szkole ćwiczeń oraz w innych szkołach powszechnych, przydzielonych jako zastępcze szkoły ćwiczeń. Rok szkolny w pedagogium rozpoczyna się w początku września.

Warunki przyjęcia.

Celem przyjęcia na studia do Państwowego Pedagogium w Krakowie należy przesłać podanie na ręce Dyrekcji z następującymi załącznikami:

1. świadectwo urodzenia,
2. świadectwo dojrzałości (8 kl. gimnazjum),
3. krótki życiorys,
4. oświadczenie co do wyboru grupy studiów specjalnych,
5. świadectwo moralności w razie przerwy w studiach conajmniej półrocznej,
6. dowód stwierdzający stosunek do służby wojskowej (u mężczyzn).

Świadectwo zdrowia i przydatności do zawodu nauczycielskiego wydaje lekarz szkolny Państwowego Pedagogium w Krakowie.

Termin wnoszenia podań.

Podania o przyjęcie należy składać na rok szkolny 1937/38 **od dnia 1 czerwca do dnia 30 sierpnia 1937 roku.** W przypadku przychylnego załatwienia podania otrzymują kandydaci zawiadomienie o terminie egzaminu wstępnego oraz badań lekarskich. O przyjęciu na studia do Państwowego Pedagogium w Krakowie decyduje ostatecznie egzamin konkursowy.

Zakres egzaminu wstępnego.

Egzamin wstępny obejmuje przedmioty studiów specjalnych oraz psychologię w zakresie gimnazjalnym, nadto odbywa się badanie słuchu muzykalnego kandydatów (tek).

Opłaty.

Słuchacze Pedagogium są obowiązani uiścić taksę administracyjną, która wynosi 80 zł rocznie oraz złożyć składkę na Bratnią Pomoc i na Fundusz Wycieczkowy razem zł 20,— rocznie. Taksę administracyjną wpłaca się w dwóch ratach półrocznych. Pierwsza do końca października, druga do końca marca. Synowie i córki urzędników, wojskowych, nauczycieli i funkcjonariuszów państwowych zwolnieni są do połowy od taksy administracyjnej, t. j. wpłacają 40 zł rocznie.

Bursa.

Przy Państwowym Pedagogium w Krakowie istnieją dwie bursy dla młodzieży męskiej i żeńskiej, w których słuchacze (czki) niezamożni korzystają z mieszkania bezpłatnego, albo za niską opłatą.

Informacje.

Szczegółowe informacje zawiera publikacja p. t. **„Państwowe Pedagogium — Program i Organizacja Nauki"** wydane nakładem Bratniej Pomocy Studentów tutejszego Zakładu. Cena za 1 egz. wynosi 1,50 zł oraz porto. Do nabycia w sekretariacie Państwowego Pedagogium w Krakowie.

Organizacje Młodzieży.

W Państwowym Pedagogium w Krakowie istnieje Bratnia Pomoc Studentów państwowego pedagogium, której celem jest użyczanie studentom pomocy materialnej. Nadto istnieją Koła Naukowe i Koło Pracy Społeczno-Oświatowej.

Uprawnienia absolwentów.

Po ukończeniu studiów i złożeniu egzaminu dyplomowego otrzymują absolwenci dyplom na nauczyciela szkół powszechnych. Absolwentom Pedagogium w służbie nauczycielskiej przysługuje prawo do uposażenia wyższego o jedną grupę, t. j. służbę zaczynają od X-ej grupy uposażeń, po czym po trzech latach pracy i złożeniu egzaminu praktycznego (obowiązującego wszystkich początkujących nauczycieli niezależnie od posiadanego wykształcenia) przechodzą do grupy IX. Dalsze awanse normuje Ustawa z dnia 19 grudnia 1933 roku.

135.

ROZKŁAD

Kursów Wakacyjnych Muzycznego Ogniska Wakacyjnego Liceum Krzemienieckiego

w roku 1937.

Kurs	Termin	Uwagi
Śpiewu (W.K.N.) niższy	5. VII.—7. VIII.	Kurs 5 tygodniowy. Warunki przyjęcia: uzdolnienie muzyczne, znajomość przedmiotów muzycznych w zakresie programu seminarium naucz. oraz zobowiązanie się do pracy samokształceniowej w ciągu roku szkolnego.
Śpiewu (W.K.N.) średni	5. VII.—7. VIII.	Kurs 5 tygodniowy. Warunki przyjęcia: przerobienie programu kursu niższego (solfeż w różnych tonacjach, zasady muzyczne, harmonia — łączenie akordów i ich przewrotów T, D, S, D^7, śpiew w pierwszych trzech klasach szkoły powszechnej).
Śpiewu (W.K.N.) końcowy	5. VII.—7. VIII.	Kurs 5 tygodniowy. Warunki przyjęcia: przerobienie kursu średniego. Na kurs ten przyjmowani będą jedynie stali uczestnicy M. O. W.
Teatru szkolnego i inscenizacji	5. VII.—7. VIII.	Kurs 5 tygodniowy poświęcony: inscenizacji pieśni, organizowaniu uroczystości i obchodów państwowych, narodowych i szkolnych oraz zagadnieniom teatru szkolnego.

Prelegentami kursów M. O. W. przeważnie są profesorowie Państwowych Konserwatoriów Muzycznych.

Słuchacze kursów mogą otrzymać mieszkanie i utrzymanie w internatach Liceum za opłatą 63 zł. za 5 tygodni. Słuchacze winni przywieźć ze sobą pościel (kołdrę lub koc, poduszkę bieliznę pościelową i siennik). Za dodatkową naukę gry na instrumencie (fortepian, skrzypce) słuchacze kursów śpiewu płacą 12 zł. Dla słuchaczy zorganizowanych będzie kilkanaście bezpłatnych audycyj-koncertów z udziałem wybitnych artystów-muzyków. Podczas trwania kursów projektowane jest zwiedzanie zabytków Krzemieńca i pięknych okolic oraz zorganizowana ma być dalsza wycieczka do jednego z miast Wołynia.

Zgłoszenia (karty wpisowe) na kurs M. O. W. należy nadsyłać do Dyrekcji Muzycznego Ogniska Wakacyjnego:

WARSZAWA I, ul. Szkolna 8 m. 10.

Wpisowe w wysokości zł. 15,— wpłacać należy do P. K. O. na konto Muz. Ogn. Wakac. Nr. 81 505.

UWAGA:

Wobec ograniczonej ilości miejsc na kursach M. O. W. zgłoszenia należy nadsyłać zawczasu.

136.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O.P. I 45/4. Katowice, dnia 29 kwietnia 1937 r.

KOMUNIKAT

o wystawie „Praca i Kultura Wsi“ w Liskowie.

W okresie od 8 czerwca do 4 lipca 1937 r. w Liskowie, w pow. kaliskim, będzie zorganizowana wystawa p. n. „Praca i Kultura Wsi“, którą objęty będzie obszar województwa łódzkiego.

W dziale szkolnym wystawy wezmą udział wszystkie rodzaje szkół, oświata pozaszkolna, szkolne organizacje młodzieży oraz Towarzystwo Popierania Publicznych Szkół Powszechnych. Na wystawie przewidziane jest urządzenie wzorowej izby szkolnej i budynku szkolnego. Nadto będą reprezentowane działy: wojskowy, społecznej obrony Państwa, spółdzielczy, pożarniczy, samorządowy, opieki społecznej, higieny wsi, walki z alkoholizmem itd.

Ponieważ zwiedzenie tej wystawy może ze względów wychowawczych oddać młodzieży duże usługi, zapoznając ją na terenie Liskowa z wynikami celowo podjętych wysiłków w kierunku przetworzenia wsi polskiej i dźwinięcia jej na wyższy poziom, Urząd Wojewódzki zachęca Dyrekcje i Kierownictwa zainteresowanych szkół, a specjalnie zawodowych do organizowania wycieczek młodzieży starszej pod opieką nauczycielstwa celem zwiedzania wystawy w Liskowie. Najodpowiedniejszym ku temu czasem byłby okres od 8 do 20 czerwca b. r. włącznie, przy czym Urząd Wojewódzki zaznacza, że w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych można wycieczki organizować raczej po zakończeniu roku szkolnego.

Konieczne jest uprzednie porozumienie się kierownictwa wycieczek z Sekcją Szkolną Wystawy w Liskowie.

Za Wojewodę:
(—) Mgr. Miecz. Gajer
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

137.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.

Nr O. P. I-59/27. Katowice, dnia 7 maja 1937 r.

KOMUNIKAT

o trzydniowej wycieczce do Finlandii statkiem m. s. „Piłsudski“.

Wzorem lat ubiegłych, Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych, w Warszawie, ul. Kopernika 30, organizuje wycieczkę do Finlandii w terminie od dnia 6. VIII. do dnia 9. VIII. br. Uczestnicy wycieczki zwiedzą gospodarstwa rolne, różnych typów, spółdzielczość oraz zapoznają się z organizacją zbytu produktów rolnych i urządzeniami exportowymi. Wszelkich informacyj o rolnictwie finlandzkim będzie udzielał przewodnik z Ministerstwa Rolnictwa Finlandzkiego.

Ogólny koszt wycieczki wynosi 115 zł. od osoby i 5 zł. wpisowego. Mieszczą się w tym koszty paszportu zbiorowego, wiz, przejazdy okrętem, całkowite utrzymanie, oraz wszystkie przejazdy w Finlandii, przewidziane programem wycieczki.

Zgłoszenia na tę wycieczkę przyjmuje C. T. O. i K. R. do dnia 20 maja br. Przy zgłoszeniu się należy wpłacić do Kasy C. T. O. i K. R. zł. 30,— zaliczki i 5 zł. wpisowego lub na konto P. K. O. Nr. 21160 (zaznaczając cel wpłaty). Pozostałą sumę 85 zł. można wpłacić w dowolnych ratach do dnia 15 lipca 1937 r.

Każdy z uczestników wycieczki musi posiadać dowód osobisty, zaopatrzony w fotografię i stwierdzający jego przynależność państwową polską, pozatym każdy uczestnik, obywatel polski, obowiązany jest złożyć zaświadczenie właściwego starostwa (według miejsca zamieszkania), o braku przeszkód do wpisania go do paszportu zagranicznego.

Oficerowie zawodowi i w st. spocz. winni uzyskać zezwolenie na wyjazd zagranicę w biurze personalnym M. S. Wojsk., oficerowie rezerwy z P. K. U.

Uczestnicy wycieczki będą mogli korzystać z 33% ulgi kolejowej w przejeździe do Gdyni i z powrotem.

Dnia 6. VIII. przed południem uczestnicy wycieczki zwiedzą Gdynię.

Dalsze informacje i szczegółowy program wycieczki prześle — C. T. O. i K. R. po otrzymaniu zgłoszenia.

Za Wojewodę:
(—) Mgr. Miecz. Gajer,
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

138.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.

Nr O.P. I-41/28. Katowice, dnia 30. kwietnia 1937 r.

KOMUNIKAT

w sprawie wypożyczania przeźroczy.

Zmieniając częściowo treść komunikatu ogłoszonego w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr 41/12 z dnia 20 grudnia 1934 r. pod pozycją 181 Urząd Wojewódzki komunikuje, że wypożyczanie przeźroczy w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim — Wydziale Oświecenia Publicznego odbywać się będzie począwszy od dnia 1 maja 1937 r. tylko w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 12—14.

Za Wojewodę:
(—) Mgr. Miecz. Gajer
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

139.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr O. P. I. 41/29. Katowice, dnia 7 maja 1937 r.

KOMUNIKAT

o czasopiśmie „Śląskie wiadomości muzyczne“.

W Katowicach wychodzi od kilku miesięcy miesięcznik p. t. „Śląskie wiadomości muzyczne“, zawierający artykuły o treści muzycznej oraz informacje o ruchu muzycznym na Śląsku.

Pismo to może być pożyteczne dla młodzieży kształcącej się w szkołach muzycznych, oraz dla młodzieży ogólnokształcących szkół średnich.

Adres redakcji: Katowice, ul. Wojewódzka 45.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

140.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O. P. I-40/21. Katowice, dnia 13 maja 1937 r.

KOMUNIKAT

o filmie p. t. „Ku wolności“.

Urząd Wojewódzki Śląski komunikuje, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę Dyrekcji i Kierownictw szkół na film p. t. „Ku wolności“, jako zasługujący na obejrzenie głównie przez młodzież szkół średnich.

Za Wojewodę:
(—) Mgr. Miecz. Gajer
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

141.

KOMUNIKAT

w sprawie zakończenia nauki w szkołach średnich ogólnokształcących.

Ze względu na prace, związane z przyjmowaniem kandydatów do egzaminów ogólnokształcących, liceów ogólnokształcących i pedagogicznych, oraz na egzaminy ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego nowego ustroju, które będą przeprowadzone dla uczniów prywatnych gimnazjów ogólnokształcących, nie posiadających praw gimnazjów państwowych, Ministerstwo W. R. i O. P. zarządziło zakończenie nauki w gimnazjach ogólnokształcących wyjątkowo w bieżącym roku szkolnym w dniu 16 czerwca.

Po zakończeniu nauki i rozdaniu świadectw odbędą się w gimnazjach egzaminy wstępne do gimnazjów ogólnokształcących, liceów ogólnokształcących i liceów pedagogicznych. Prace te nie powinny trwać dłużej niż do końca czerwca 1937 roku.

W związku z tym Ministerstwo W. R. i O. P. upoważniło kierownictwa szkół powszechnych do wydania uczniom — kandydatom do kl. I gimnazjalnej normalnych świadectw rocznych z datą 16 czerwca 1937 r. Uczniowie ci z dniem tym zakończą pracę w szkole powszechnej. Poza tymi wyjątkami nauka w szkołach powszechnych odbywać się będzie normalnie do końca roku szkolnego, tj. do dnia 21 czerwca 1937 r. (Nr II S 2663/37).

142.

KOMUNIKAT

o wydawnictwie: „Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T. na rok 1937“.

Wyszedł z druku i jest do nabycia „Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T. na rok 1937“. Na treść „Rocznika“ składają się następujące działy:

1) Rzeczpospolita Polska — podaje organizację centralnych i lokalnych władz państwowych, sądowych i samorządu terytorialnego.

2) Życie społeczne — informuje o rynku pracy, walce z bezrobociem, ruchu zawodowym, ochronie pracy, ubezpieczeniach społecznych, służbie zdrowia, opiece społecznej, wychodźtwie polskim.

3) Życie gospodarcze — podaje informacje dotyczące rolnictwa, przemysłu, handlu, transportu i komunikacji, portów polskich, polskiej floty handlowej, lotnictwa cywilnego, budżetu, waluty (zarządzenia walutowe), instytucji emisyjnych i kredytowych, ubezpieczeń, podatków i spółdzielczości.

4) Życie oświatowe i kulturalne — podaje informacje o szkolnictwie ogólnokształcącym i zawodowym niższym, średnim i wyższym, o oświacie pozaszkolnej, nauce, literaturze, teatrze, muzyce, sztukach plastycznych, bibliotekach, muzeach, turystyce itp.

5) Prasa — organizacje prasowe, syndykaty, związki, agencje prasowe krajowe i zagraniczne, międzynarodowa organizacja prasowa.

6) Sport — organizacja wychowania fizycznego w Polsce i stan obecny sportu polskiego.

7) Państwa obce — Liga Narodów, państwa i kolonie, mniejszości polskie w świecie, korpus dyplomatyczny i konsularny państw obcych w Polsce.

Wydawnictwo to nadaje się do użytku służbowego, jako cenna pomoc biurowa dla urzędów i instytucyj podległych Ministerstwu W. R. i O. P.

Cena „Rocznika“ w oprawie zł 15,— za egzemplarz bez przesyłki.

Nabywać można w Polskiej Agencji Telegraficznej — Centrala P. A. T., Warszawa, Królewska 5.

Biuro Wydawnictw P. A. T., Warszawa, Miodowa 22, oraz we wszystkich Oddziałach P. A. T., jak również w większych księgarniach we wszystkich miastach Polski. (Nr I Praw-115/8/37).

143.

KOMUNIKAT

o czasopiśmie „Fizyka i chemia w szkole".

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę dyrekcyj i nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych na kwartalnik dydaktyczny p. t.: „Fizyka i chemia w szkole" (Redakcja: Wilno, ulica Zawalna 5). Pismo to, poświęcone zagadnieniom nauczania fizyki i chemii w szkołach oraz popularyzacji nowych w tych dziedzinach zdobyczy naukowych, zasługuje na szczególną uwagę i poparcie. (Nr II Pr — 8928/36).

144.

KOMUNIKAT

o czasopiśmie „Urania".

Ministerstwo W. R. i O. P. poleca uwadze dyrektorów i nauczycieli fizyki szkół średnich ogólnokształcących miesięcznik „Urania", poświęcony rozszerzaniu wiedzy astronomicznej, który jest zatwierdzony do użytku bibliotek uczniowskich w klasach licealnych.

Prenumerata czasopisma wynosi rocznie 4,50 złotych.

Adres redakcji: Urania, Lwów, Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Jana Kazimierza, ul. Długosza 8. (Nr II S — 2225/37).

145.

KOMUNIKAT

o zaleceniu „Przeglądu Bezpieczeństwa Pracy" i t. zw. plakatów ostrzegawczych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zwracając uwagę dyrekcyj i nauczycielstwa szkół przemysłowych na wydawany przez Instytut Spraw Społecznych (Warszawa, Wilcza 1) „Przegląd Bezpieczeństwa Pracy", zaleca to czasopismo do bibliotek wymienionych szkół.

Wydawane przez tenże Instytut właściwe plakaty ostrzegawcze powinny zasadniczo znajdować się w warsztatach szkolnych.

Równocześnie Ministerstwo informuje, że Instytut Spraw Społecznych wydał drukiem szereg wydawnictw z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. (Nr II PU — 141/36).

146.

KOMUNIKAT

o wydawnictwie „Kalendarza bezpieczeństwa i higieny pracy".

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę dyrekcyj i nauczycielstwa szkół przemysłowych na wydawnictwo Instytutu Spraw Społecznych (Warszawa, ul. Wilcza 1): „Kalendarz bezpieczeństwa i higieny pracy" na 1937 r., który mając za zadanie popularyzowanie zasad pracy, może również być pożyteczny na terenie wymienionych szkół. (Nr III PU 250/37).

147.

Komunikat o wydawnictwach.

A. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli:

I. Książki do bibliotek uczniowskich:

Bieniasz J. Wilki wyją. Powieść. Nakł. Książnicy Polskiej „Leopolia", Lwów. B. d. — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr 14970/37).

Gawiński A. Peregrynacje Andrzeja Wilczka. Powieść. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1937. Dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr 14858/37).

Górska P. Szary brat. Opowiadania na tle życia brata Alberta. Ilustr. T. Cieślewski. Nakład Verbum. Warszawa. 1936. — dla młodzieży od lat 13—16. (Nr. II Pr 14771/36).

Konarski K. Przygody jednej książki. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1937, dla dzieci od lat 9—11. (Nr II Pr 15029/37)

Morcinek G. Gołębie na dachu. Wydanie II. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój", Warszawa. 1937. Dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr 14857/36).

Odułok T. Na dalekiej północy. Nakład Wydawnictwa Współczesnego. Warszawa. B. d. dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr 14712/36).

Salten F. Bambi. Opowieść leśna. Przełożył M. Tarnowski. Ilustrował Charlie. Nakł. Księgarni Powszechnej. Kraków, 1937 — dla młodzieży od lat 11 do 16. (Nr II Pr 14816/36).

Wańkowicz M. Szpital w Cichiniczach. Opowiadanie. Drugie wydanie. Nakł. Tow. Wyd „Rój". Warszawa. 1935 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr 13753/35).

Znatowicz - Szczepańska M. Wakacje w Jaszunach. Nakład Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska", Warszawa, 1937 — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr 14855/36).

II. Książki do bibliotek nauczycielskich.

Kot St. Historia Wychowania. Zarys podręcznikowy. Wydanie II. 2 tomy. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych, Lwów, 1934. (Nr I Pr 4113/34).

Mayzner T. Nasze piosenki. 20 pieśni na jeden głos. Nakładem „Naszej Księgarni". Warszawa, 1936. (Nr II Pr 14871/36).

III. Lektura z dziedziny języka francuskiego.

Bazin René. Contes de Bonne Perrette. Opracowała W. Helmanowa. Biblioteczka Francuska. Z. 10. Wydawnictwo Książnicy - Atlas. Lwów — Warszawa. 1936 — jako książkę dozwoloną do bibliotek uczniowskich gimnazjum i liceum. (Nr II Pr 14485/36).

Romains Jules. Knock ou le triomphe de la médecine. Opracowała St. Borkowska. Biblioteczka Francuska. Z. 12. Wydawnictwo Książnicy - Atlas.

Lwów—Warszawa, 1936. — jako książkę dozwoloną do bibliotek uczniowskich w gimnazjach oraz jako lekturę dla uczniów liceów. (Nr II Pr 14499/36).

IV. Lektura z dziedziny języka niemieckiego:

Müller Fritz. Partenkirchen. Schulgeschichten. Biblioteczka Niemiecka. Seria II. Tomik 54. Opracował Alfred Jesionowski. Wydawnictwo Książnicy-Atlas Lwów—Warszawa, 1936 — dla uczniów kl. IV gimnazjum. (L. II. Pr 14407/36).

B. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło następujące książki dla szkół zawodowych:

Górski M. dr. Nawozy i nawożenie (Krótki podręcznik nawożenia). Warszawa. Wydawnictwo Tow. Oświaty Rolniczej — Księgarnia Rolnicza. 1934. Cena 1,— zł — jako książkę do bibliotek szkół rolniczych, (Nr III PU — 3/36).

Weber J. inż. Zarys kowalstwa i obróbki termicznej. Skład gł. w Księgarni Technicznej, Warszawa, ul. Czackiego 3/5. Wydane z zasiłku Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, Łódź, 1935 — jako książkę pomocniczą dla ucznia i nauczyciela na wydziałach metalowych średnich szkół technicznych i w szkołach mechanicznych stopnia gimnazjalnego i licealnego oraz jako książkę pomocniczą dla nauczyciela w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych, metalowych, w szkołach mechanicznych stopnia niższego i w szkołach dokształcających metalowych. (Nr III PU 34/36).

„Metodyka Biologii“ dodatek do „Przyrody i Techniki“, poświęcony nauczaniu zoologii.

Trzeci zeszyt tego pisma wypełnia cel jakiemu służy: jest naprawdę praktyczną pomocą w pracy nauczyciela.

Temat realizacji programu biologii w kl. II gimn. opracował Dyr. Prof. Radomski; przedmiot nasuwa wiele trudności, szczególniej zaś łączenie anatomii z fiziologią, monograficzne opracowanie poszczególnych przedstawicieli świata roślinnego, zagadnienie osmozy, asymilacji węgla, badanie materiałów zapasowych i w. i. Sprawy te zostały przez autora szczegółowo opracowane w wymienionym artykule.

Bardzo pouczający i praktyczny jest opis pióra St. Tołpy przygotowania pożywek dla hodowli bakterii oraz podane ćwiczenia na tym materiale dla uczniów klasy IV.

Inż. Aniela Podgórska-Gawrońska pisze w dalszym ciągu o organizacji hodowli zwierzęcych. Szczegółowo omawia hodowlę bielinka kapustnika oraz ćwiczenia i obserwacje uczniów i notowania w specjalnych wykazach.

Zeszyt omawiany zawiera szczegółowy wykaz dla klasy IV gimn. lektury ucznia i nauczyciela z dotychczasowych XV roczników „Przyrody i Techniki“.

Ukazało się wydawnictwo Instytutu Śląskiego w Katowicach p. t. **„TAŃCE ŚLĄSKIE“** w opracowaniu Augustyna Musioła i Feliksa Sachsego, z rysunkami Pawła Stellera, z przedmową prof. Dra Józefa Reissa. Cena egz. 1,80 zł dla szkół, po potrąceniu 33,3% rabatu — 1,20 zł.

Urząd Wojewódzki zaleca wydawnictwo do użytku w szkołach i świetlicach szkolnych.

M. Kerner: Maksima i minima w zakresie geometrii. Bibl. Matem. T. 6. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Stron 35. Zł 1,40. — Książeczka Maksima i minima w dziedzinie geometrii zawiera wybrane zagadnienia geometryczne, dotyczące figur, dla których osięgają maksimum lub minimum wielkości tego rodzaju, jak obwód, pole i t. p. — Pierwsza jej część poświęcona jest dowodom własności ekstremalnych w przypadkach bardziej elementarnych a druga, wybiegająca poza zakres geometrii elementarnej, omawia w sposób poglądowy zagadnienia trudniejsze, rezygnując ze ścisłych dowodów, a korzystając z interpretacji fizycznych (np. przy pomocy błon mydlanych). Więcej nieco uwagi poświęcono własności izoperymetrycznej koła.

Książeczka poświęcona jest dla czytelników na poziomie licealnym, jak również dla rozpoczynających studia wyższe w zakresie nauk ścisłych.

Mieczysław Rybczyński: „Wisłą od źródeł do morza. (Drogi wodne i porty). Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1937 r. Str. 176. 78 ilustr. Cena zł 2,60.

Książka ta, ujęta w formę żywej i zajmującej opowieści, zaznajamia młodych czytelników z naszymi drogami i urządzeniami wodnymi, ich stanem, oraz znaczeniem gospodarczym.

Waga i żywotność poruszonych zagadnień dla państwa, mnóstwo cennych wiadomości z dziedziny komunikacji wodnej czynią z książki tej pożyteczna lekturę uzupełniającą w zakresie fizyki i geografii.

Ferdynand Śliwiński: Jaką wybrać szkołę? Praktyczne informacje dla rodziców i młodzieży. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, Lwów, 1937. Str. 64. Cena zł 0,60.

Broszura p. Śliwińskiego ukazuje się bardzo na czasie. Przewidziane na jesień uruchomienie szkół licealnych stawia rodziców przed koniecznością dokładnego zorientowania się w nowym ustroju szkolnym.

Zorientowanie się to książka p. Śliwińskiego może ułatwić.

W sposób przystępny omawia autor nowy ustrój i organizację szkolnictwa, udzielając wyczerpujących odpowiedzi na wszystkie możliwie pytania z tego zakresu.

Michałowski Kazimierz: Delfy. Z 83 ilustracjami. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów. 1937. Str. 156+2 nlb. Cena 4 zł.

Jest to tomik pierwszy z cyklu p. t. „Grecja i Rzym“, poświęconego życiu i kulturze świata klasycznego, a zarazem pierwsza w literaturze polskiej monografia słynnych z wyroczni Delf.

Książka składa sie z trzech części, uzupełnionych wykazem bibliografii. W cześci pierwszej pt. „Życie“

omawia autor dzieje odkrycia Delf przez naukę europejską, mity związane z wyrocznią, jej rolę i znaczenie w świecie greckim oraz dzieje polityczne i kulturalne aż do upadku miasta i wyroczni w pierwszych latach po zapanowaniu chrystianizmu w cesarstwie rzymskim. W części drugiej opisuje autor ruiny miasta i świętych okręgów Ateny i Apollina, kładąc nacisk na historię poszczególnych zabytków. Część trzecia wreszcie poświęcona jest sztuce, której Delfy są jednym wielkim muzeum.

Dybczyński Tadeusz: W poprzek Sybiru". Powieść podróżnicza. Wydanie drugie. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów. 1937. Str. 312. Cena zł 4,20.

Żywa i pociągająca akcja powieści toczy się na tle egzotycznych stosunków i bujnej przyrody Syberii, które autor, sam były Sybirak, zna doskonale i odtwarza z prawdziwą plastyką.

Opisy p. Dybczyńskiego, nienaruszające toku opowieści ani nie osłabiające tętna jej akcji, mają wartość kształcącą, korzystnie wyróżniającą tę książkę z pośród licznych powieści podróżniczych.

Manteuffel Jerzy: „Książka w starożytności". Z 26 ilustracjami. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1937. Str. 120+1 nlb. Cena zł 3,—.

Jest to drugi tomik z cyklu pt.: „Grecja i Rzym", który ma za zadanie dostarczania źródłowych, ale podanych w przystępnej formie wiadomości o życiu i kulturze dawnych Greków i Rzymian.

W pięciu rozdziałach omawia autor wyczerpująco dzieje książki starożytnej (zwoju i kodeksu) od czasów zamierzchłych aż do przemian polityczno-kulturalnych, inaugurujących średniowiecze, uwzględniając w szerokim zakresie także rozwój pisma i materiałów piśmiennych.

Dzieje książki ujmuje autor nie tylko z punktu widzenia ewolucji jej wyglądu zewnętrznego (zwój, kodeks, formaty, ilustracje), lecz również z punktu widzenia jej roli i znaczenia społeczno - gospodarczego (zbiory, biblioteki, czytelnictwo, wydawcy, księgarnie).

Żywe i zajmujące wywody autora uplastyczniają liczne reprodukcje zabytków książki starożytnej, dotychczas w polskiej literaturze nie reprodukowane.

Śliwińska Ewa: „Historia naszych zbóż". Państw. Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów, 1937. Str. 89+ 4 nlb. 44 ilustracje. Cena zł 1,70.

Praca p. Śliwińskiej zawiera rozwój dziejowy kultury roślin uprawnych od czasów najdawniejszych aż do dni naszych. Właściwą „historię zbóż" poprzedziła autorka obszernym omówieniem różnic pomiędzy trawami dzikimi a zbożami, które zadecydowały o uprawie tych ostatnich przez człowieka, oraz sposobów eksploatacji roślin jako pokarmu w okresie, kiedy rolnictwo nie było jeszcze znane.

Morcinek Gustaw: Łysek z pokładu Idy. Opowiadanie. Wydanie drugie z ilustracjami. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów, 1937. Str. 40. Cena zł 0,50.

„PRZYRODA I TECHNIKA" czasopismo poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. Redakcja Dr. Anna D'Abancourt Koczwarowa. — Książnica — Atlas, Lwów, Warszawa.

Trzeci zeszyt tegoroczny marcowy „Przyrody i Techniki" przynosi szereg zajmujących notatek i artykułów. O ważnym zagadnieniu gleby i chwastów pisze prof. J. Paczoski, dochodząc między innymi do ciekawych wniosków, że chwasty.... mogą być pożyteczne i nie zawsze należy je tępić. Inż. Lindeman w ilustrowanym artykule daje wyczerpujący przegląd parków natury w poszczególnych częściach świata i podaje ciekawe wiadomości o wynikach gospodarki łowieckiej na ich obszarze. O bogactwie Polski za czasów Bolesława Chrobrego pisze Prof. Kostrzewski rekonstruując na podstawie znalezionych skarbów, zawierających wyroby złotnicze, nie tylko stan ekonomiczny ówczesnych Polaków ale też i wysoko stojącą sztukę cyzelarską.

Z artykułu St. Kaniowskiego p. t. Czy wirujemy? dowie się czytelnik niezwykle interesujących szczegółów, o ruchu obrotowym ziemi. Inż. Huckel, kierownik robót portowych w Wielkiej Wsi donosi o stanie prac w pierwszym porcie rybackim Polski, który ułatwi rybakom wyjazdy na dalsze łowy.

Działy notatek starannie dobrane. Czytamy tu o wynikach badań nad gatunkami herbaty na rynku polskim, o ich fałszowaniach oraz o sposobach rozpoznawania tychże. Tu dowiadujemy się też jakim niebezpiecznym jest czad pochodzący ze silnika przy lotach ćwiczebnych. Dalsze notatki donoszą o składzie jadu pszczelego, którego używają czasem do leczenia reumatyzmu, o działaniu haszyszu na organizm; o flotacji, zabieg który wzbogaca w metal rudy i pozwala je eksploatować w hutnictwie i o wielu wielu innych pouczających i praktycznych zdobyczach naukowych.

Szober Stanisław. SŁOWNIK ORTOEPICZNY — Jak mówić i pisać po polsku. Zeszyt III, 96 stron. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, 1937. — Całość obejmie 6 zeszytów. Wyjdzie do września 1937 r. Cena w prenumeracie zł 22,20, czyli zł 3,70 za zeszyt (z przesyłką zł 3,95).

Ukazał się III zeszyt Słownika Ortoepicznego St. Szobera (od litery M do O włącznie). W swym ciekawym i bogatym materiale zawiera wszelkie zagadnienia odnoszące się do poprawności języka. Znajdzie tu czytelnik objaśnienia wahań form deklinacji i koniugacji, konstrukcje składniowe wyrazów, prawidłowe brzmienie, rodzaj, budowę wyrazu, zmiany i odcienie znaczenia itp.

Prócz tego zeszyt ten zawiera ciekawe artykuły gramatyczne o nazwiskach (nazwiska polskie i obce, ich zakończenie, odmiana, tworzenie nazwisk żon i córek), o nazwach geograficznych, nazwach miejscowości, mieszkańców, o nazwach pieniędzy, tańców, towarzystw zakonnych itp.

Zmiany w firmie „Sprzęt Szkolny".

Udziałowcami firmy „Sprzęt Szkolny" po przejęciu w kwietniu r. b. części udziałów, będących w posiadaniu

Sp. Akc. „Nasz Sklep Urania“, są obecnie wyłącznie pedagodzy — prof. Henryka Garlikowska, Dr. Jan Natanson-Leski, Dyr. Paweł Ordyński i Dr. Feliks Różycki, co daje gwarancję, iż wytwórnia pomocy szkolnych będzie postawiona na należytym poziomie i pozwoli na dalsze uniezależnianie się w tej dziedzinie od produkcji zagranicznej.

Spółka „Sprzęt Szkolny“ nabyła również warsztaty „Uranii“, które pozostają nadal pod kierownictwem doświadczonego konstruktora w dziedzinie pomocy szkolnych p. R. Woltmanna.

KSIĄŻKI I CZASOPISMA NADESŁANE DO REDAKCJI.

Seweryn Drzewiński: REPETITORIUM PSYCHOLOGII WYCHOWAWCZEJ DO EGZAMINÓW NA NAUCZYCIELA SZKÓŁ POWSZECHNYCH. Lwów—Warszawa 1937 r. Wyd. Lwowsk. Instytutu Wydawniczego Józef Osuchowski — Lwów, ul. Hetmańska 8. Stron 40.

Seweryn Drzewiński: REPETITORIUM PSYCHOLOGII WYCHOWAWCZEJ DO EGZAMINU PEDAGOGICZNEGO NA NAUCZYCIELA SZKÓŁ ŚREDNICH. Lwów—Warszawa 1937 r. Wyd. Lwowski Instytut Wydawniczy Józef Osuchowski — Lwów, ul. Hetmańska 8. Stron 44.

Warszawa 1937 r. Wyd. Lwowski Instytut Wydawniczy Józef Osuchowski — Lwów, ul. Hetmańska 8. Stron 44.

WIADOMOŚCI HISTORYCZNO-DYDAKTYCZNE — organ Polskiego Towarzystwa Historycznego dla spraw nauczania historii. Rocznik V — zeszyt 1, Lwów 1937 r. Redakcja — Lwów, ul. Stryjska 18. — Admin.: Lwów,, Uniwersytet. Prenumerata za 4 zeszyty rocznie 8 zł., zeszyt pojed. — 2,50 zł.

Treść zeszytu 1 z 1937 r.: Walerian Kramarz — Sposoby realizacji programu historii w gimnazjum kupieckim. Artur Żagan — Problem niemieckiego Wschodu w nauce historii III Rzeszy. Recenzje i sprawozdania. Zapiski bibliograficzne. Kronika.

ZRĄB — kwartalnik Tow. Kultury i Oświaty — Warszawa, poświęcony zagadnieniom wychowania obywatelskiego. Red. i Admin.: Warszawa, Chmielna 33. Prenumerata roczna 14 zł., półroczna 7,50 zł., zeszyt pojed. 5 zł.

Treść nru 3/4 z 1936 r.: Kazimierz Kosiński — Józef Piłsudski a literatura polska. Michał Kreczmar — Rola historii starożytnej w nauczaniu szkolnym i pozaszkolnym oraz w samouctwie. Recenzje. Zagadnienia wychowawcze w sprawie polskiej i obcej. Z praktyki wychowania obywatelskiego.

ŻYCIE LITERACKIE — nowe czasopismo literackie, organ Towarzystwa Polonistów Rzeczypospolitej Polskiej, poświęcony nauce o literaturze i krytyce literackiej. Red. i Admin.: Warszawa — Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska“ — ul. Nowy Świat nr. 23—25. Prenumerata roczna 6 zł., numer pojed. 1,50 zł.

Treść nr 1 styczeń—luty 1937 r.: M. Giergielewicz — Adekwatność w poznaniu literatury. St. Żółkiewski — O podstawy metodologii badań literackich. J. Krzyżanowski — O nową historię literatury. M. Kridl — Walka z wiatrakami. J. Saloni — Kompozycja języka w Nocy listopadowej. St. Piołun — Noyszewski — Na marginesie szkolnej biografii Żeromskiego. Oceny i sprawozdania. Przegląd prasy. Kronika.

POLONISTA — organ Tow. Polonistów Rzp. Polskiej poświęcony sprawom nauczania języka polskiego. Red. i Admin.: Warszawa, Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska, ul. Nowy Świat 23—25. Prenumerata roczna 10 zł., półroczna 6 zł., nr pojed. 1,50 zł.

Treść zeszytu I styczeń—luty 1937 r.: Dr Juliusz Saloni — O prawa literatury w nauczaniu. Dr Jan Kammer — Najnowsza literatura polska w szkole średniej. Jan Szelejewski — Lektura uzupełniająca w szkole powszechnej. Kazimiera Rychterówna — Problem kultury mowy w nauczaniu szkolnym. Eugeniusz Sawrymowicz — Ćwiczenia w mówieniu i pisaniu w klasie IV. Ludmiła Taklińska — Metoda dyskusyjna jako problem dydaktyczny w nauczaniu języka polskiego. Sprawozdania i oceny. Poradnik. Kronika.

CHOWANNA — miesięcznik Instytutu Pedagogicznego w Katowicach, poświęcony współczesnym prądom w wychowaniu i nauczaniu. Red. i Admin.: Katowice, ul. Krasińskiego 3. Prenumerata roczna 5 zł., zeszyt pojed. 1 zł.

Treść zeszytu 4 kwiecień 1937 r.: Zenon Klemensiewicz — Z rozważań nad celem i metodą lektury szkolnej. Edward Passendorfer — o przygotowaniu młodzieży do gimnazjum. Dr Mieczysława Miterzanka — Z zagadnień dotyczących egzaminów wstępnych do gimnazjum ogólnokształcącego. Dr L. Goryński — T. Łaciak — Dr E. Trzaska — O karności w szkołach śląskich (Wyniki ankiety — dok.). Recenzje i sprawozdania. Zapiski bibliograficzne. Dodatek: Sprawy szkolne na Śląsku.

PRACA SZKOLNA — miesięcznik — organ wydziału Pedagogicznego Związku Nauczycielstwa Polskiego poświęcony praktyce wychowania i nauczania w szkole powszechnej. Red. i Admin.: Warszawa, ul. Smulikowskiego 1. Prenumerata roczna 8 zł., dla członków Z. N. P. — 4 zł.

Treść nru 7/8 marzec—kwiecień 1937 r.: Dr. Tadeusz Pasierbiński — Współpraca szkoły z domem. J. Klimczyk — Zasady utrwalania wiadomości. Z praktyki szkolnej. Poradnik samokształceniowy. Sprawozdania. Dodatek: Kierownik szkoły. — Kierownik szkoły a samokształcenie grona nauczycielskiego.

PRZEGLĄD PEDAGOGICZNY — organ T. N. S. W. Redacja i Admin.: Warszawa, ul. Bracka 18. Prenumerata roczna 6 zł., nr pojed. 50 gr. Nr. 7/8 z kwietnia 1937 r.

ŚLĄSKIE WIADOMOŚCI MUZYCZNE — miesięcznik poświęcony kulturze muzycznej na Śląsku. Red. i Administracja: Katowice, ul. Wojewódzka 45. Prenumerata roczna 4 zł. Egzpl. 40 gr. Nr 4. kwiecień 1937 r.

Maria Dynowska: O WAWELSKIM SMOKU I INNYCH CUDOWNYCH ZDARZENIACH. Podania i legendy krakowskie. Wydawn. Książnica-Atlas Lwów—Warszawa. Stron 32. Cena 80 gr.

SŁONKO — tygodnik dla dzieci. Red. i Admin.: Warszawa, Plac J. Piłsudskiego 1. Prenumerata mies. 80 gr., nr pojed. 25 gr., dla szkół zniżki. Nr 30—33 kwiecień—maj 1937 r.

MŁODY POLAK — dwutygodnik dla dzieci i młodzieży nr 15 i 16 maj 1937 r. Red. i Admin.: Warszawa, ul. Chmielna 58. Prenumerata roczna 4 zł., nr pojed. 20 gr., dla szkół zniżki.

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II. p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K .O. Nr. 304.121.

Czcionkami i drukiem: **Drukarnia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.**